THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAY 21 1946
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established by J. J. Paukstis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. Tyliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 a ada $3.50. For rates to other countries apply circulation department. Advertising application. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave

LX METAI 20 N | PENKTADIENIS, 1946 M. GEGUŽĖS (MAY) 17 D. | KAINA 5 CENTAI

DABAR

Išvietintas karalius
Ir Churchill svajoja
Ku Klux Klan kryžiai
Filipinai ir liepos 4

JUOZAS TYSLIAVA

Dar vienas "išvietintas" karalius...

O vis dėlto reikia pripažinti, kad Viktoras Emanuelis, kuris šiomis dienomis atsisakė sosto ir išvyko į Egiptą, gana ilgai dėvėjo Italijos karūną.

Išsėdėti soste net 46 metus, išgyventi du karus ir, pagaliau, fašizmą su jo įkūrėju visagalinčiu diktatorium Mussolini, tai jau reikėjo būti "vėtytu ir mėtytu"...

Abejotina, ar jo sūnus Humbertas II pajėgs atsispirti respublikoniškam italų sąjudžiui.

Į šį klausimą, berods, netrukus atsakys plebiscitas.

**
*

Winstonas Churchillas, kalbėdamas Olandijos parlamente, pareiškė, kad jo noras — matyti Jungtines Europos Valstybes...

Berods, Victor Hugo, didysis prancūzų poetas, kartą pažymėjo:

"Aš priklausau politinei partijai, kurios dar nėra, tai — Jungtinės Europos, o vėliau gal ir viso pasaulio valstybės..."

Bet įdomu, kad apie Jungtines Europos Valstybes svajojo ir Napoleonas.

Dabar Churchillas žaidžia frazėmis.

O tuo tarpu Stalinas stato jungtinių tautų kalėjimą.

**
*

Šioje vietoje kartą jau buvo rašyta, kad Amerika — tabako ir fašizmo tėvynė.

Tuo tarpu, kai amerikiečiai galvoja apie paskutinių fašizmo šaknų išrovimą Europoje, tai čia pat, Georgia valstybėje ir kitur, vėl liepsnoja Ku Klux Klan kryžiai.

Taip, Europoje apie fašizmą dar niekas nieko nežinojo, o Amerikos kuklusai jau skelbė rasinę neapykantą.

Ar Amerika, gydydama Europą, pati išsigydys?

**
*

UNRRA diktatorius La Guardia andai pasakė šventą teisybę, būtent, kad Amerikai pigiau įsileisti ir čia apgyvendinti visus "išvietintus asmenis," negu juos maitinti Europoje.

Nepaslaptis, kad Amerikoje—neaprėpiami derlingos, bet nedirbamos žemės plotai, kuriuose galėtų be vargo išsimaitinti, mažiausia, 100 milijonų žmonių.

Įsivaizduokite—jeigu Dėdė Sa mas pavestų bent dalį tų plotų darbštiems, bet netekusiems tėvynės lietuviams...

Aš esu tikras, kad jiems padėtų įsikurti jau seniau Amerikos miestuose įsikūrę jų broliai.

**
*

Naujai išrinktas Filipinų prezidentas Raxas, kuris šiuo metu lankosi Washingtone, sako:

"Amerika suteikė Filipinams ne tik nepriklausomybę, bet ir liepos 4..."

Taip, šiemet, liepos 4 d., kai Jungtinės Valstybės švęs 170 nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, tai Filipinų Respublika pradės gyventi laisvą, nepriklausomą ir savarankišką gyvenimą.

Dabar imkite ir palyginkite Ameriką su Sovietų Rusija, užgniaužusia Pabaltijo valstybių nepriklausomybę...

Koks baisus skirtumas!

TIKRINAMOS TREMTINIŲ STOVYKLOS VOKIETIJOJE

Stovyklose slapstosi daug kriminalistų

Amerikos armijos vadovybė Vokietijoje įsakė tikrinti tremtinių stovyklas, kuriose, kaip pranešama, slapstosi gana didelis skaičius kiminalistų, pasivadinusių "išvietintais asmenimis." Pastebėta, kai kuriose stovyklose "išvietintųjų" skaičius žymiai padidėjęs, nežiūrint to, kad daugelis tremtinių grįžo į savo tėvynes.

Amerikos armijos vadovybei yra žinoma, kad daugelis nusikaltimų padaroma į tremtinių, gyvenančių Vokietijoje, sąskaitą. Vienybė yra gavusi keletą Vokietijoje leidžiamų ELTOS biuletinių, ir viename iš jų, pavyzdžiui, aprašoma toks, neseniai įvykęs, atsitikimas:

Prieš kiek laiko į Heisfeldą atvažiavo lengva mašina su lietuviškomis vėliavėlėmis. Amerikietis karys, lietuvis, užkalbino mašinoje sėdinčius piliečius lietuviškai. Jo nusitebimui, keleiviai visai nemokėjo lietuviškai, ir susikalbėti su jais buvo galima tik vokiškai. Amerikietis lietuvis šiuos asmenis sulaikė ir perdavė amerikiečių karinei policijai.

Patirta, kad kai kurie padaryti nusikaltimai pačių vokiečių suvaidinami svetimšalių sąskaiton, pažymima ELTOS biuletenyje.

Tame pačiame ELTOS biuletenyje aprašoma kitas atsitikimas, įvykęs prieš kurį laiką Vokietijoje. Ten sakoma:

Netoli Fuldes yra viena vokiečių ligoninė. Šioje ligoninėje randasi keletas lietuvių. Paaiškėjo, kad šiuos lietuvius, kurie čia yra išgulėję nuo pat karo pabaigos, vokiečiai nori atiduoti sovietams. Tuo būdu jie galėtų į jų vietą gauti vokiečius, kurie serga rusų zonos ligoninėse. Ligoninėje yra susiorganizavę komunistai ir jie atidžiai seka, kad lietuviai iš šios ligoninės nepradingtų.

Štai kokiose sąlygose tenka gyventi lietuviams tremtiniams Vokietijoje.

SLA viršininkų rinkimų daviniai

Praeitą savaitę SLA balsų skaitymo komisija (St. Gegužis, kun. M. Valadka ir V. Tysliavienė) baigė savo darbą ir visuomenės žiniai patiekė tokius rinkimų davinius:

Prezidentui: W. F. Laukaitis 2,322, F. J. Bagočius 1,265, B. F. Kubilius 1,008.

Viceprezidentui: P. Dargis 2,801, J. Žebrys 1,142, W. M. Chase 583.

Sekretoriui: M. J. Vinikas 2,743, S. Masytė 1,344, D. Klinga 459.

Iždininkui: K. P. Gugis 2,167, J. K. Mažukna 1,344, C S. Cheleden 1,024.

Iždo Globėjams: E. Mikužiūtė 2,252, J. Maceina 2,345, J. Miliauskas 1,362, P. A. Jatul 842, W. E. Norkus 1,093, K. J. Mačiukas 657.

Daktarui Kvotėjui: Dr. S. Biežis 2,395, Dr. A. Šliūpaitė 1,168, Dr. J. T. Baltrušaitienė 945.

Dar vienas streikas

Dar nesibaigė derybos dėl angliakasių unijos reikalavimų, kaip, štai, pranešama, kad šį šeštadienį gali prasidėti geležinkelių inžinierių ir traukinių tarnautojų streikas. Jeigu toks streikas įvyktų, tai gali būti paraližiuotas visas traukinių judėjimas. Todėl Washingtone rimtai kalbama, kad tuo atveju vyriausybei tektų imtis dras tiškų priemonių ir bent dalinai išvengti katastrofos. Manoma, kad streiko atveju prezidentas Trumanas įsakytų valdžiai perimti geležinkelius.

Kažkas yra pasakęs, kad Amerikos civilizacija, tai ne tas, kad kiekvienas šio krašto gyventojas savo garaže galėtų turėti du automobilius.

Ir Fordas, kuris gamina milijonus automobilių, tegali sėdėti tik viename...

Bet, štai, Telefono kompanija praneša, kad Amerikoje netrukus turėsime automobilius, iš kurių bus galima kalbėtis telefonu, kaip namie.

Taigi, telefonas, radijas ir automobilius— patogios civilizuoto žmogaus priemonės ir malonūs žaislai.

Derybos Teherane vėl nutrūko

Rusams pasitraukus iš Irano, tarp centralinės Teherano valdžios ir autonominio Azerbaidžano atstovų prasidėjo derybos. Irano premjeras Ghavam buvo pateikęs septynių punktų programą, pagal kurią Azerbaidžanas turėjo įsijungti, kaipo autonominė Irano dalis. Bet Teherano valdžios programa buvo nepriimtina Azerbaidžanui. Derybos nutrūko. Tada Azerbaidžano premjeras pasiūlė savo programą. Bet dabar, kaip pranešama, derybos vėl nutrūkusios ir Azerbaižano delegacija rusų lėktuvu išskrido atgal į Tabrizą. Tuo tarpu Tabrizo radijas nuolatos skelbia, kad Azerbaidžano gyventojai pasiruošę su ginklais rankose ginti savo laisvę.

Tito nepripažista etnografijos...

Sovietų sluogsniuose skelbiama, kad Keturių konferencija Paryžiuje nutrūksianti todėl, amerikiečiai su anglais nesutinką atiduoti Jugoslavijai Triesto uosto ir jo teritorijos. Ryšyje su Triestu, "maršalas" Tito, kalbėdamas iš Belgrado radijo, tyčiojasi iš britų ir amerikiečių "etninių principų," taikomų Triestui, kurio gyventojų dauguma italai. Girdi, ar britai paiso tų principų Indijoje, Afrikoje, arba amerikiečiai — Pacifike? Smerkdamas britų ir amerikiečių strateginius tikslus, Tito tais pačiais strateginiais tikslais reikalauja Jugoslavijai Triesto.

Sovietai remsią arabų kovas

Iš Damasko pranešama, kad Sov. Rusijos pasiuntinys Sirijoje pareiškęs, jog Rusijos valdžia esanti nutarusi palaikyti ga Palestinos klausimą iškeltų arabų pusę, jeigu Arabų Sąjun-Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje.

Kitomis žiniomis, Saudi Arabijos karalius Ibn Saud pareiškęs, kad jis nusistatęs atmesti JAV ekonominius pasiūlymus jo valstybei, jeigu Amerika stovėtų už žydų įsileidimą į Palestiną.

Hooveris vyksta į Pietų Ameriką

Buvęs JAV prezidentas Herbert Hooveris, kuris neseniai maisto reikalais lankėsi Europoje, Afrikoje ir Azijoje, po poros savaičių išvyksta į Pietų Ameriką. Šios kelionės tikslas — tas pats: rasti daugiau maisto bado paliestoms sritims senajame pasaulyje.

ŽINIOS IŠ VISUR

—Komunistų kontroliuojama Varšuvos valdžia planuoja uždaryti Mikolajczyko vadovaujamą valstiečių partiją.

— Gegužės 11 d. Bulgarija formaliai pripažino Austrijos valdžią.

— Praeito šeštadienio naktį Nuremberge nušauti du Amerikos kareiviai.

— Trijų olandų salų, pietvakarių Atlante, gyventojai reikalauja autonomijos.

— Gegužės 11 d. Buffalo universitetui sukako 100 metų.

— Jungtinės Valstybės užmezgė diplomatinius santykius su Yemen, arabų valstybe Raudonųjų jūrų pakrašty.

— Prezidentui Trumenui įteikta peticija, kurioje prašoma paleisti 2,600 atsisakiusių eiti į karą, arba "consciention objectors."

— Amerikos Legijonas paruošė planą, pagal kurį 1947 m. turės būti aprūpinta darbu pusseptinto milijono karo veteranų.

— Japonų valdžios sluogsniuose reiškiama baimės, kad imperatorius Hirohito gali būti pašauktas liudyti Tojo ir kitų karo kriminalistų teisme.

— Čekoslovakija, Lenkija ir Jugoslavija, sovietų verčiamos, ruošiasi sudaryti "slavų bloką."

— Praeitą šeštadienį Romoje įvyko antimonarchistų demonstracijos, kuriose dalyvavo pusė milijono žmonių.

— Vengrijos vyskupų taryba uždraudė katalikų kunigams dalyvauti politikoje.

— Amerikiečiai New Mexico tyruose darė bandymus su vokiška rakieta, vadinama V-2.

— Naujasis Italijos karalius Humbert II siūlo amnestiją 250 politiniams kaliniams.

— Prancūzų valdžia paleido iš kalėjimo generolą Maximą Weygandą.

— UNRRA oficialiai perėmė šalpos reikalus Vengrijoje.

— Britų kariuomenės teismas Austrijoje pasmerkė mirti 10 vokiečių, nužudžiusių 200 Vengrijos žydų.

— Buves gen. de Gaulle slaptosios policijos viršininkas Andre Wavrin laikomas namų arešte.

— Alcatrazo tvirtovė, po nepasisekusio kalinių sukilimo, būsianti atstatyta.

— Jaruzalės arabai kelia riaušes dėl tariamo 100,000 žydų įleidimo į Palestiną.

— Britai sumažino savo jėgas Egipte iki 100 tūkstančių vyrų.

Prancuzija atsakė komunistams

Rašo SIMAS MARŪNAS
Mūsų korespondentas Paryžiuje

Šių metų gegužės 5 d. sekmadienis pasidarė istorine diena prancūzų tautai. Tą dieną vyko referendumas: tauta turėjo pasisakyti, ar ji priima, ar atmeta marksistų, o pirmoje eilėje — komunistų konstitucijos projektą. Paskutinio meto įvykių raida vertė laukti, kad projektas bus priimtas. Todėl referendumo dienos vakare, pradėjus aiškėti balsavimo daviniams, visų nustebimas buvo didelis. Pasirodė, kad nieko nepadėjo nei labai gudri ir užmaskuota komunistų propaganda, nei tautos noras pagaliau išeiti iš provizorinės padėties; daugumas prancūzų suprato komunistų statomas žabangas ir į jų užmačias atsakė griežtai ir ryžtingu "ne". Tas "ne" reiškia, kad prancūzai nesiduoda komunistų suvedžiojami, kad jie supranta tuos pavojus, į kuriuos juos gali įtraukti marksizmo eksperimentai, kad jie nori likti civilizuota vakarų tauta.

Įvykis istorinis įvairiais atžvilgiais. Juk tai — pirmasis prancūzų konstitucijos projektas, kurį tauta balsavimo keliu atmetė. Tą projektą sudarė tautos išrinkti atstovai. Projekto atmetimas reiškia ir tam tikrą nepasitikėjimą savo atstovais. Iš kur kilo tas nepasitikėjimas? Pirmą kartą respublikoniškos Prancūzijos istorijoje komunistai buvo pasidarę didžiausiąja parlamento partija. Jie patys save vadino: "Pirmoji Prancūzijos partija". Tauta juos buvo išrinkusi lyg ir bandymui: o gal komunistai pajėgs geriau sutvarkyti tuos visus klausimus, su kuriais nesugebėjo susidoroti nei radikalai, nei socialistai. Šis bandymas pasibaigė komunistų pralaimėjimu. Tuo didesnės reikšmės įgyja neigiamas referendumo atsakymas.

Kad geriau suprasti neigiamo atsakymo reikšmę, turime žvilgterėti į pačią referendumo esmę ir propagandistinės kampanijos eigą. Formaliai prancūzams buvo duotas tik toks klausimas: "Ar Jūs priimate pateikiamąjį konstitucijos projektą?" Jei atsakymų dauguma būtų buvusi "taip," projektas būtų įgijęs įstatymo galios, Prancūzija būtų turėjusi naują konstituciją. Iš esmės, ši nauja konstitucija pati savyje neturėjo jokių ypatingų marksistinių dėsnių. Tai buvo veikiau liberališkas projektas. Bet čia glūdėjo visas pavojus. Neaiškus konstituciniai nuostatai būtų davę visai laisvas rankas tai partijai, kuri naujajame parlamente turėtų daugumą. O čia vėl buvo sugalvotas triukas: komunistai, greta konstitucijos projekto, sukombinavo ir tokį rinkimų įstatymo projektą, kuris duotų jiems galimybę įvesti į parlamentą savo atstovų daugumą. Tokiu atveju, konstituciją priėmus, prancūzų tauta būtų net nepajutusi, kaip ramiai ir tyliai Prancūzijoje būtų įvykdyta faktiška komunistinė revoliucija...

Priešrinkiminė kampanija vyko naudojant visas priemones. Vienoje pusėje atsistojo marksistinės grupės — komunistai ir socialistai; kitoje — nuosaikios, moderuotos demokratinės partijos — liberališkieji radikalai, social-katalikai (MRP), nemarksistiški socialistai ir dešiniųjų grupės. Socialistai pateko į komunistinį vežimą daugiau tik dėl susidėjusių aplinkybių, o ne dėl tikro ir nuoširdaus įsitikinimo: jie negalėjo viešai pasisakyti prieš komunistus, bijodami būt apšauktais "darbo klasės išdavikais" ir dėl to netekti dalies darbininkų balsų artėjančiuose rinkimuose į parlamentą (kurie turi įvykti birželio 2 d.). Kampanijos metu, komunistai reikalavo balsuoti už konstituciją, tvirtindami, kad tik jie vieni tėra tikri demokratai ir respublikonai; visos kitos grupės buvo vadinamos fašistinėmis, reakcijonieriš komis ir trustų rėmėjomis. Reikia pasakyti, kad komunistų propaganda buvo labai stipri: jokia kita partija nepaskleidė tiek daug plakatų, nesušaukė tiek mitingų, kiek komunistai. Daug kas net stebėjosi, iš kur komunistai ima tiek daug pinigų, kiek reikia tokiai kampanijai pravesti. Nuosaikiųjų partijų laikraščiai net buvo paskelbę, kad iš Rusijos į Paryžių atskrido lėktuvas su dėžėmis, iš kurių atsitiktinai išbyrėjo aukso. To aukso Prancūzijos bankas negavo...

Reikia dar pridurti ir tą faktą, kad buvo naudojama ir ne visai švari rinkiminė taktika. Taip marksistinės grupės pasistengė, kad daugelis rinkikų, kurių pažiūros buvo aiškiai palinkę į dešinę, negautų laiku savo rinkimų kortelių. Tokių atsitikimų vien Paryžiuje priskaičiuota apie 20,000. Iš kitos pusės, komunistai visokiais būdais stengėsi slopinti nuosaikių jų grupių propagandą: taip po vienos nakties ant visų prieškomunistiškų plakatų atsirado naciški ženklai — svastikos.

Ši partijų kova, ypač komunistiškoji propaganda, padarė tai, kad referendumas dėl konstitucijos pakeitė savo tiesioginę reikšmę: jis virto tikru plebiscitu. Tikrumoje prancūzai turėjo pasisakyti, ar jie nori komunizmo, ar ne. Marksistai tai gerai suprato, nors viešai to jokiu būdu nepripažino. Jų jaudinimąsi parodo ir tai, kad ministeris pirmininkas Felix Gouin, socialistas, vykdamas balsuoti į savo apygardą (ne toli Marselio), išsiblaškęs užmiršo Paryžiuje savo rinkimų kortelę... Jam balsuoti vis tik buvo leista—jo draugai jį "atpažino."

Marksistai buvo tikri savo laimėjimu. Jų tikėjimas susvyravo tik tada, kai ėmė aiškėti pirmieji balsavimo rezultatai. Komunistai, sekančią dieną po referendumo, dar nebuvo atsigavę nuo gauto smūgio ir negalėjo padaryti jokių pareiškimų.

Ypač visus nustebino tas reiškinys, kad didieji miestai, kuriuose susispietusi pramonės darbininkų dauguma, šį kartą pabalsavo prieš komunistus. Paryžius, kuris visada buvo stipriai palinkęs į kairę, pasisakė 'ne" net ir kai kuriuose grynai darbininkų gyvenamuose kvartaluose. O reikia prisiminti, kad miestų darbininkai Prancūzijoje yra politiškai labai aktyvūs.

Nėra abejonės, kad prie šio prieškomunistinės srovės laimėjimo prisidėjo ir ne mažas socialistų procentas, būtent tie, kurie nepaklausė savo vadų oficialių raginimų ir balsavo prieš komunistams duris atidarančią konstituciją. Tai supranta nuosaikiosios grupės. Radikalai jau sekančią dieną viešai paragino socialistus suprasti tikrą tautos valią ir, nutraukus ryšius su komunistais, eiti į bendrą, demokratišką prancūzų respublikos frontą. Komunistai, iš savo pusės, norėtų socialistus visai apglėbti, ir jų pagalba atgauti tai, ką dabar prarado.

Valstybės Departamente numatomos pakaitos

Iš Washingtono pranešama, kad Valstybės Departamente numatomos žymios pakaitos. Kalbama, kad netrukus pasitrauks Valstybės sekretoriaus padėjėjas Acheson ir kitas žymus pareigūnas Wm. Clayton. Mat, Valst. Departamente eina kova tarp dviejų grupių. Senieji diplomatai yra griežtos politikos su Sovietų Rusija šalininkai ir, bendrai, priešingi tolimesnėms nuolaidoms. Tuo tarpu Achesono ir Claytono grupė yra linkę "daryti biznį" su Maskva net į naujų nuolaidų sąskaitą. Vykdamas į Paryžių, sekretorius Byrnes nė vieno iš Achesono grupės nusistatymo šalininkų neėmė. Būdinga ir tai kad Acheson, eidamas sekretoriaus Byrnes pareigas, patiekė keletą svarbių pasiūlymų, kurių, betgi nė vieno prezidentas Trumanas nepriėmė.

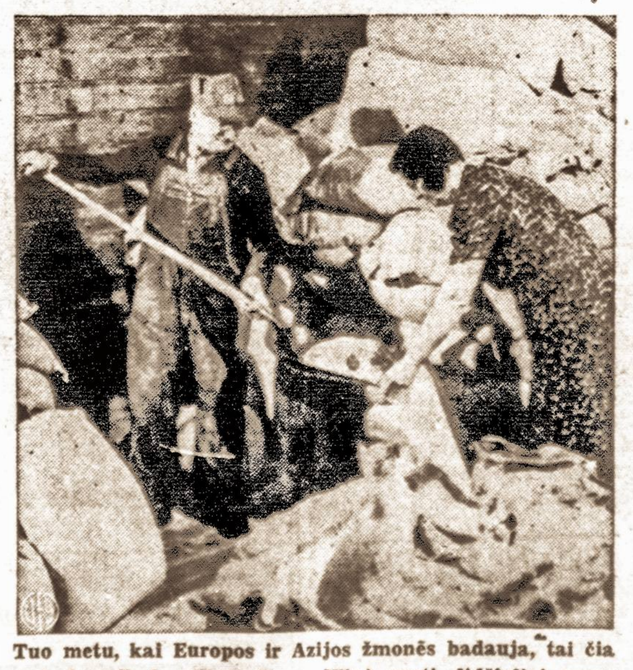

Tuo metu, kai Europos ir Azijos žmonės badauja, tai čia pat Amerikoje, (East Troy, Wis.) rasti didžiuliai supelėjusių kviečių sandėliai.

Amerikos Lietuvių Savaitė

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

MARIJA SIMS

TREMTINIAI MINĖJO MOTINOS DIENĄ

Gautame laiške iš Vokietijos pranešama, kad ir tremtiniai rengiasi minėti Motinos Dieną. Tik jiems esą skaudu, kad dauguma negalės pasveikinti savo motutes, pasilikusias tėvynės žaliuojančiame sodžiuje, o dar skaudžiau tiems, kurių motutės išvežtos į Sibiro tundras. Vienas iš jų rašo:

"Mes nepasiekiame savo namelių nė savo širdimis, nei žodeliais, nei laiškais, tai gal jūs, laisvos Amerikos lietuviai, pasiųsite už mus, joms meilės ir suraminimo žodelį! Kai buvome laisvoje Lietuvoje, tai, rodos, nei tėvynė nebuvo tokia brangi, nei mamytė, nei, jūs, broliai amerikiečiai, tik dabar, visko netekę, pajutome tą baisiąją širdies gelą."

LVS SEIMAS

Kaip jau rašiau, Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-tas seimas įvyks birželio 1 ir 2 dienomis Book Cadillac viešbutyje, Detroit, Mich. Seimo pasekmės dar peranksti spėti, bet jau numatoma, kad gali būti gana geros. Jau yra pasižadėjusių žymių žmonių kalbėti. Vietos skyrius darbuojasi, nes žino, kad tik nuo darbo pareina ir nauda. Birželio 1 d. bus sesijos, o vakare — bankietas, kur dalyvaus aukštieji svečiai ir pasakys kalbas. Birželio 2 d., po pietų, įvyks piknikas Birutės darže, kur bus atstovams patogu susipažinti su detroitiečiais.

Kviečiami visų skyrių atstovai ir kiti dalyvauti seime ir kartu pamatyti mūsų miestą ir pasisvečiuoti su detroitiečiais. Su kambariais bėdos nebus, tik rezervuokite iš anksto tame pačiame Book Cadillac viešbuty, kuriame seimas įvyks. Viešbučio vadovybė pažadėjo duoti pirmenybę seimo dalyviams.

VL. VIJEIKIO PIEŠINIAI

Šiomis dienomis mus pasiekė (per ser. C. P. Baltrukonį) artisto Vlado Vijeikio iliustruotas Maironio Mano Gimtinė albumas. Tai didelė staigmena mums amerikiečiams, nes pana šaus kombinuoto kūrinio nebuvome matę. Kaip Maironio žodžiai, taip Vijeikio piešiniai uždega širdį Tėvynės meile. Ir žodžiai kartojasi: "Ten kur Nemunas banguoja tarp kalnų, laukų, broliai vargdieniai dejuoja nuo senų laikų." Ir Nemunas ir kalnai ir miškai ir sugriuvusios pilys ir milžinų kapai apjuosia žodžius. Ir širdis jaučia ir akys mato tą tėvynės grožį ir kartu tą skausmą, kuris apkartina jausmus nusivilimu dėl šiandieninės tragedijos. Bet viltis trykšta, kaip šaltinio vanduo, kad tie žodžiai, tie piešiniai, bus grąžinti į laisvą Tėvynę Lietuvą.

Su albumu atėjo ir pora nuotraukų. Tai šokėjų grupė, kuri tautiškuose kostiumuose šoka pabėgėlių stovyklose ir Amerikos kariams. Jau iš pirmiau Vienybėje tilpusių tokių vaizdelių gal ne vienam atėjo mintis galvon, kur gi jie gavo tuos tautiškus drabužius. Man tai tas darė didelio įspūdžio ir galvosukio. Štai ir tas galvosukis išaiškintas. Tuos kostiumus artistas V. Vijeikis išpaišęs iš paprasto audeklo. Tai kiek darbo ir pasiaukojimo. Bet jauno artisto širdyje deganti Tėvynės meilė jį verčia aukotis.

MAROZAITĖ IŠTEKĖJO

Bal 28 d. Šv. Jugio bažnyčioje kun. Čižauskas suteikė moterystės sakramentą Alenorai Morazaitei ir Juozui Mikalauskui, buvusiam saržentui. Bažnyčia buvo išpuošta palmėmis. Ceremonijų metu A. Juodsnukaitė giedojo solo, Ave Maria. Vestuvių puota įvyko Nights of Columbus salėje. Dalyvavo apie 300 žmonių. Marozienės brolis V. Guožinskas atvyko iš Amsterdam, N. Y. į vestuves.

Pittsburgho lietuviai rūpestingai rūšiuoja visuomenės suaukotus drabužius. Kaip Pittsburghe, taip ir kituose miestuose lietuviai renka, rūšiuoja, pakuoja ir siunčia drabužius BALF sandėliui Brooklyne. Tai vis pagalba nuo karo nukentėjusiems lietuviams Europoje.

KVIETIMAS Į LVS SEIMĄ DETROITE

LVS 6-tas metinis seimas įvyks birželio 1-mą ir 2-rą dieną (šeštadienį ir sekmadienį), Detroit, Mich. Akivaizdoje pasaulinių įvykių, yra kiekvieno lietuvio pareiga budėti, veikti, ir ugdyti vilti, kad Lietuva taptų išlaisvinta.

LVS yra nuveikusi didelius darbus: išleidusi Timeless Lithuania, Lithuania under the Hammer and Sickle, Misija ir jos Darbai ir t. t. Per 6 metus jos darbai pasiekė milijonų žmonių dėmesį — sudomino Lietuvos klausimu daug amerikonų kaip per radijo, taip per spaudą, kovojant prieš sovietų melus ir jų užsimojimus. Drauge su kitomis organizacijomis LVS dalyvavimas pirmoje ir antroje misijoje Washingtone, jos žygiai San Francisco konferencijoje, kontaktai su pabėgėliais Europoje ir ugdymas ryškesnio susipratimo ne tik tarpe lietuvių bet ir amerikiečių, pastatė LVS pirmoje vietoje kaipo kovotoją už Lietuvos nepriklausomybę.

Dabar bus išleistas didelis veikalas dokumentališkai paremtas ir nupiešiantis visas Lievos kančias taip nacių, taip bolševikų laikais. Tai Lietuva Tironų Pančiuose. Šis veikalas yra parašytas tų žmonių, kurie pergyveno visus karčius momentus Lietuvos okupacijos laikotarpyje.

Taigi, kviečiamas kiekvienas geros valios lietuvis, organizacijos, kuopos ir įstaigos dalyvauti šiame seime ir paremti LVS veiklą. Mes ypač kviečiame visas LVS kuopas atsiųsti gausias delegacijas, kad šis seimas būtų reikšmingas. Mes prašome Amerikos lietuvių spaudą paremti LVS seimą ir darbą, nes mūsų tikslas buvo, yra ir bus laisva nepriklausoma Lietuva, kuri išsirinks tokią valdžią, kokios žmonės norės, be jokių išlaukinių prievartavimų.

Seime bus svarstoma ne tik Willis-Kelly rezoliucijų reikalas, bet ir siuntimas delegatų į Pasaulinę Taikos Konferenciją, paruošimas tinkamų memorandumų ir atsišaukimų spaudoje ir per radiją. Prašome visų paramos, kurią malonėkite siųsti LVS seimo komiteto pirmininkui dr. J. J. Sims, 2207 Oakman Blvd., Detroit, Mich.

P. J. ZURIS, LVS pirm.
K. S. KARPIUS, sekr.
J. SMAILYS, ižd.

IEŠKOMI

Jasinskaitienė - Belekevičiūtė, Marija, gyveno Chicagoje.

Jaškulytė, Ona, gyvena Chicagoje.

Jezukevičius, Marijona, gyvena Massachusetts valstybėje.

Jocys - Jacevičius, Kazimieras, gyvena Philadelphijoje.

Jonušas, Kazys, arba jo žmona ir vaikai, gyveno Baltimore, Md.

Jurėnas, Antanas ar Jurgis.

Kaminskienė, Veronika.

Karvelienė - Liaudanokaitė, Stanislova, gyvena Chicagoje.

Katilius, Jonas ir Grasilda (Gaigalaitė), gyvena Chicago.

Kavoliukas, Rapolas, gyvena Chicagoje.

Kazakevičienė, Magdelena, gyveno Mahanoy City, Pa., paskui Chicagoje.

Kirtiklienė - Abraitytė, Konstancija, gyvena ūkyje.

Kiuduliai, Domininkas ir Aleksandras, gyvena Chicagoje.

Kižienė, Marė, gyvena Pittsburghe.

Klimavičius, Vladas.

Kojalavičiutė, Jadvyga, 1938 metais gyveno Connecticut.

Kojalavich - Babilov, Julija, 1938 m. gyveno Connecticut.

Kriaučiūnas, Vincas, gyveno Lawrence, Mass.

Kriaučiūnienė - Grinienė — Skačkauskaitė, gyvena Chicagoje.

Kriščiūnienė - Kriukaitė, Valesė, gyvena Chicagoje.

Kugriai, Ignas ir Jonas, sūnus Jono.

Kukreckis, Jonas, apie 50 m. amžiaus, gyvena Chicagoje.

Kvajauskai, Vladas, Vincas, Stasys ir Juozas.

Kvaraciejus, Jonas, sūnus Juliaus.

Kulikauskas, Antanas ,sūnus Antano.

Kurmauskas, Juozas.

Labanauskas - Šulcas, Petras gyvena Philadelphijoje.

Lapžindienė-Karečkaitė, gyvena Chicagoje.

Lastauskai, gyvena Chicago.

Lausytė, Bronė.

Lazdauskaitė, Adelė ir Lazdauskas, Vincas, gyvena Chicagoje.

Lekunickas, Klemensas, gyvena Chicagoje.

Liubinskas, Juozas.

Lubytė, Stasė, pavardė po vyru nežinoma. Gyvena Chicagoj.

Lukošius, Pranas, gyvena Chicagoje.

Macevičius - Misevičius, Alfonsas, gyvena Detroite.

Mačiuliai, Povilas ir Ona, (Kaniauskaitė), gyvena Chicagoje.

Mackeliūnaitės, Pranė ir Ulesė, gyvena Chicagoje.

Mackevičius, Vladas, iš Kauno apskr., gyv. Chicagoje.

Makusas, Vladas, iš Kauno apskr., gyvena Chicagoje.

Maraškevičienė - Pečiulaitytė, Mikalina, gyv. So. Bostone.

Markevičienė -- Povilaitytė, Veronika, iš Raseinių apskr.

Mažeika, Jokūbas, sūnus Jurgio, iš Biržų. Gyvena Brooklyne ar Rockforde.

Mažeika, Jokūbas, sūnus Motiejaus, gyveno Catalina Island Calif.

Mažonas, Jonas, iš Mažeikių apskr.

Medeiša, Kazys, iš Ukmergės apskr., gyvena Detroite.

Mikalauskas, Antanas, sūnus Bernardo.

Informacijas arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į

Consulate of Lithuania,
30 No. La Salle St., Chicago 2, Ill.

C. WM. KUCHAUSKAS, Jr.
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 5714

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami užeiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

KAROL MEAT PRODUCTS
Aukštos Rūšies Mėsa
418 South Bond Street
BALTIMORE, MD.
Tel. Wolfe 0615-6

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

JOSEPH'S CAFE
E. Juozapaitienė, sav.
18 South Fremont Avenue
BALTIMORE, MD.
Tel. Calvert 0825

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 8595

3936.
"Trako ilgas, ilgas laikas!"

Jei jūsų namas laukė viso karo metus gerų dažų, tai štai jums galimybė. Dabar mes turime gerą atsargą BREINIG BROTHERS PAINT, kuris yra tokios geros kokybės, kad yra pilnai atsparus visokiam orui. Nauji valdžios patvarkymai nieku nesuvaržo įsigyti bet kokį kiekį dažų, kuriuos jūs galit vartoti. Užsisakykite kiek tik jūs norite.

CONNECTICUT LUMBER CO.
WATERBURY, CONN.

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833

Laidotuvių Direktorius
ANTANAS VENSKŪNAS
665 STANLEY STREET,
NEW BRITAIN, CONNECTICUT
Telefonas 1702

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės.
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass.
Tel.: SOU 2732

South Boston Cafe
Vincas Balikonis, sav.
Lietuviški pietūs.
Vynas, alus ir degtinė.
258 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Boris Beverage Co.
Juoz. Arlauskas ir Juoz. Skendalis, sav.
Pristato tonika, vyną ir visokios rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales.
220 E STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 3141

Strand Svetainė
V. Tautvaiša, sav.
374 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Strand Cafe
V. Tautvaiša ir K. Pocius, sav.
Pusryčiai, pietūs, vakarienės.
Lietuviškas maistas.
Vynas, likeriai ir alus.
376 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 9210

CASPER FUNERAL HOME
Joseph W. Casper
(Kasparas)
Lietuvis laidotuvių direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Koplyčia Šermenims Dykai
187 DORCHESTER STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

Lietuviška Užeiga
Juozas Yksaola, sav.
Likeriai, vynai ir alus.
Geri Užkandžiai.
705 N. MONTELLO STREET
MONTELLO, MASS.
Tel. Brockton 8506

VETERAN'S
DEGTINIŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
789 Bank Street
WATERBURY, CONN.

IMPERIAL
GĖRALŲ MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
21 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERTOWN
GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
677 Watertown Avenue
WATERTOWN, CONN.

BUNKERHILL
DEGTINĖS MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
408 Watertown Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERBURY Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Tel. 3-3895
M. J. Verbyla ir sūnūs—

LIKERIAI, VYNAS IR ALUS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
48 N. LEONARD STREET
WATERBURY, CONN.
abiejų biznių savininkai

CORN CUT RATE
VYNO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
ATEIKIT IR PAMATYGIT MUSŲ SAVAITGALIŲ SPECIAYBĖS
847 BANK STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 3-8233

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Mažeikos Laidotuvių Įstaiga
STEPHANIE MAŽEIKA vedėja
10 Porter St., Waterbury, Conn.
Tel. 4-1937.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

CHAS. STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIĄ
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

CAPITOL
LIQUOR STORE
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lerz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

Highland Market
Įvairūs maisto produktai
A. Besasparis, sav.
840 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

New York Kepykla
M. ir A. Krinsky, sav.
73 Kingsbury Street
WATERBURY, CONN.

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

Pete's Package Store
Petras P. Palapis, sav.
Vynas, likeriai ir alus.
DIDELIS PASIRINKIMAS
319 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

REDWOOD FURNITURE
Company
East Main at Mill Street
WATERBURY, CONN.

Moe's Automobilių Dalys
NAUJOS IR VARTOTOS.
AKSELIAI, TRASMITORIAIS KINTAMIEJI STABDŽIAI. KARBOREITORIAI. PADANGOS.
138 Division St, Waterbury Ct.
Tel. 4-6127, 4-6128.

Highland Pharmacy
Vaistinė
Pildomi receptai
AUKŠTOS RŪŠIES LIKERIAI
A. R. Shobrinskis, sav.
575 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

BRASS CITY
Coal & Oil Co.
W. Shukaitis, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

Joe's Tire Shop
Joe Samoska, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street &
21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

COLONIAL
BOTTLING WORKS
Įvairūs gaivinantieji gėrimai
Jonas Klikna, sav.
WATERBURY, CONN.

Įspūdžiai iš Naujosios Anglijos

Rašo VLADAS BARČIAUSKAS

DAKTARAS IR DAINININKAS

Profesionalų Bostone netrūksta, jų daugelis aktingai dalyvauja lietuvių visuomeniniame gyvenime. Tačiau vienas iš jų ypatingai išsiskiria, tai dr. J. Antanėlis. Jis optometristas, turi savo kabinetą, profesoriauja Massachusetts Optomerijos Institute, dirba valdinėje optomerijos klinikoje ir daug laiko pašvenčia muzikai. Tai didelis muzikos mylėtojas. Jis dainuoja, griežia smuika, skambina pijanu ir net savo orkestrą turėjo. Daug jis prisidėjo prie Bostono lietuvių muzikos ir dainos kilimo. Jis dalyvavo Miko Petrausko chore, svarbias partijas dainavo statytose operetėse, net Columbia kvietė jį įdainuoti plokšteles. Dažnai dai nuodavo per lietuviškas radijo programas, net ir dabar pasirodo didesniuose lietuvių parengimuose.

Kaip šis vyras žymus savo profesijoje, taip jis garsus ir muzikos srityje.

ADV. J. GAILIUS

Berods, nerasi Bostone, nei apylinkėse lietuvių, kurie nepažintų Juozo B. Gailiaus. Ta čiau retas težino, kaip sunkiai šis vyras pasiekė tos aukštumos, kurioje jis dabar yra. Jis į Ameriką atvažiavo, kaip ir mūsų daugelis. Gyvenimą pradėjo Waterbury, Conn. Dirbo sunkiai, bet nepamiršo, kad vakarais lieka kelios valandos. Tas valandas Juozas B. Gailius ir naudojo mokslui. Jis mokėsi, studijavo, kol pasiekė advokato laipsnį. Šiandien jis patarnauja kiekvienam lietuviui, turinčiam reikalų teisme, norinčiam pirkti ar parduoti namus. Ir jo geras būdas, sąžiningumas visiems gerai žinomas. Todėl į jį visi ir kreipiasi, todėl jis ir turi daug darbo.

GARSUSIS LIETUVIS DAKTARAS

Kuo ne kuo, bet garsiuoju dr. Povilu J. Jakmauh-Jakimavičium bostoniečiai gali pasigirti. Šis lietuvis gydytojas jaunutis atvykęs iš Vabalininko, Panevėžio apskr. 1891 m. čia išėjo medicinos mokslus ir pasiekė aukštumos. Jis buvo Massachusetts valstybės sveikatos komisijonieriumi 1938-43 metais. Jau ilgas laikas jis yra vienos didžiulės ligoninės prezidentas. Aukštas pareigas eidamas, daug važinėjo Amerikoje ir visur stengėsi pasimatyti su lietuviais. Jis priklauso daugeliui organizacijų, kurios renka jį vadovybėn. 1916 m. Bostono miestas iškilmingai minėjo šimtmetį nuo to laiko, kai anglai iš Bostono, pralaimėję karą pasitraukė. Didelių iškilmių eisenos priešakyje žygiavo šis lietuvis gydytojas. Jis buvo tų iškilmių maršalas. Jo ir jo žmonos Marijos sūnus Povilas baigė dvasiškio aukštuosius mokslus ir 1945 m. buvo įšventintas į kunigus. Duktė Mary-Alice dar studijuoja. Kiek kas toje valstybėje atsimena, tai visi tvirtina, kad Jakmauh-Jakimavičius buvo čia pirmuoju gydytoju.

ILGAMETIS SLA PREZ. TAIP PAT BOSTONIETIS

Atsisėsk žmogus prie stalo, ar pajūryje su Fortunantu J. Bagočium... Ir kai jis tau pradės pasakoti savo praeitį, tai tu nueini taip toli į praeitį, ke liones, kad rodos tikrai skaitai kokią įdomią žmogaus gyvenimo knygą. Ir tikrai šio Bostono advokato, buvusio SLA prezidento, gyvenimas toks platus, toks margas, kad žmogus gali valandomis klausyti su dideliu susidomėjimu.

Fortunantas J. Bagočius gimęs Žemaitijoje, netoli Andrejavo, bet jaunas paliko tėvynę, mokėsi į kunigus tolimame Astrachaniuje, kur jo dėdė buvo rusų armijos kapelioniu. Ku nigystė jį nepatraukė, tad ir pasileido į platų pasaulį. Ir kur jis nebuvo? Pėsčias perkeliavo veik visą Rusiją, Vokietiją, plaukiojo laivais, dirbo sunkiai ir lengvai, buvo raštininku patekęs į carinės Rusijos konsulatą Bremene. Sunku net viską ir suminėti, sunku kad ir trumpai atpasakoti, kiek šis žmogus apkeliavo, iki pateko į Ameriką ir čia, išsimokinęs, pagarsėjo. Bagočius turėtų sėsti prie rašomo stalo, save priversti ir parašyti savo gyvenimo atsiminimus. Būtų įdomu skaityti aprašymą kelio nuo vagabundo iki SLA prezidento.

Daug įdomių žmonių sutinki Bostone, lygiai biznierių, lygiai profesijonalų tarpe. Taip, ir darbo žmonių tarpe yra pasišventusių, gerai išsilavinusių vyrų.

Tiek metų optometrija besiverčiąs dr. J. L. Pašakarnis var gu kam yra dar nežinomas. Kas nežino, kad puikiausiai paveiks lus čia padaro J. Stukas, kuris tik neseniai nusipirko puikią rezidenciją užmiestyje. Daug sykių buvau girdėjęs St. Pauros vardą, girdėjau jo įdainuotas plokšteles, jis ir dabar nepamiršta muzikos, tik neseniai su režisieriavo operetę Ateivis, kurioje ir pats dalyvavo. A. J. Kupstis vis dar patarpininkauja namų pirkimuose ir pardavimuose, bet nemažiau jis rūpinasi ir savo naujai išrastu muilu. Savo naująjį muilą A. J. Kupstis greitai tikisi išleisti masiniam vartojimui.

Taip pat daug ką galima būtų pasakyti apie Roką Židžiūną suredagavusį didžiulį sapninką.

ANTANAS MATJOŠKA

Negali praleisti progos, nepasimatęs su tuo gyvu, energingu Antanu Matjoška, kuris ilgai bendradarbiauja Vienybei. Seniai aš jį buvau matęs ir susitikęs sužinojau, kad jis jau vedęs. Mat, kai rusai jau baigė smaugti Lietuvos nepriklausomybę, Amerikos atstovybė Lietuvoje stengėsi gelbėti visus Amerikoje gimusius ir kitus, kuriuos reikėjo gelbėti. Paskutinė galimybė buvo 1940 m. rudeniop, kai iš Suomijos plaukė laivas American Legion. O tuo laivu į Bostoną atplaukė ir viena lietuvaitė Juzė Pilipaitė, anksčiau dirbusi Amerikos konsulate Kaune. Antanas iš Worcesterio ir skubėjo pamatyti viešnią, kad išgirstų žinių iš tėvynės. Juodu taip ir susipažino, susidraugavo ir apsivedė. Dabar jau net dviejų metų duk relę augina.

Antanas Matjoška vilnietis. Jis ilgai gyveno lenkų pavergtame Vilniuje. Jis žino, ką reiškia gyventi žmogui be savo tau tinės, valstybinės laisvės. Anksčiau jis dirbo Vilniaus vadavimui, dabar jis dirba visos Lietuvos laisvinimui.

Taip ir pabaigiau kelionę Bostone, tame mieste, kur amerikiečiai, apsirengę indėniškais rūbais, apsikaišę jų nešiojamomis plunksnomis, kadaise susirinko į anglų suruoštą "parę" ir pateiktą jiems arbatą išliejo protestui prieš anglų imamus muitus, mokesčius ir jų valdžią Amerikoje. Šiame mieste ir buvo pirma vieša demonstracija prieš britus. Tai buvo seniai, bet Bostonas ir dabar gar sus savo dideliu amerikonišku patrijotingumu. Nenuostabu, kad ir patrijotingų lietuvių čia nemažai esama.

LIETUVIŠKAS KAIMELIS NAUJOJOJE ANKLIJOJE

Netoli važiuoti iš Bostono į toj pačioj valstybėj esantį nedidelį miestuką Montello, o kad būtų ir toli žmogus nesigailėtum. Tai tikrai lietuviškas kaimelis. Kur tik pasisuki, kairėn ar dešinėn,— visur gyvena lietuviai. O atvažiavęs į čia patenki net į du miestus— Montello ir Brockton. Tikrenybėje tai vienas miestas Brockton, bet Montello vadinama toji miesto dalis, kuri tiesiasi arčiau geležinkelio stoties. Iš stoties nereikia ilgai žvalgytis, kad suradus lietuvį. Jų randi visur. O jei nori ką nors daugiau apie vietos gyvenimą sužinoti, tai būtinai nueik pas C. P. Jurgeliūną. Jis tau patars, kur ir ką surasti, o jei norėsi apsigyventi, tai ir namus parduos. Mat, jis verčiasi Real Estate bizniu. Netoli čia ir Vincas Zinkevičius, tas taurusis lietuvis patrijotas. Jį visada rasi jo didžiulėje maisto prekyboje, o dabar jis jau ir gėrimų sandėlį atidarė. Tad čia gali gauti visko, kas tik žmogaus gyvenimui reikalinga. Tai nuoširdus lietuvis, kurio atmintį vis dar slėgia netikėta mirtis jo žmonos Liudvysės pasimirusios prieš dvejus metus.

Bet čia lietuvių daug. Ir kaip būdinga, kad į šį mažutį miestelį suvažiavo daugumoje lietuviai vilniečiai. Ir jie čia gausiai gyvendami, turi tik du saliūnus. Bet tai nereiškia, kad jie negeria. Jie gerai nugeria, bet savuose klubuose, kurių turi keturis ir penktąjį — jaunimas. Jei jie susirenka, tai susirenka savo klubuose.

Kokius lietuviai čia turi namus, kiekvienas didmiesčio gyventojas gali jiems pavydėti. Namai erdvūs, nemaži plotai žemės supa jų triobas ir viena kita vištą kieme kvaksi. Ir jie gyvena kaip laukuose, kaimuose.

Gražiai gamtoje gyvena Mon tello lietuviai dar gražiai laiką gali praleisti didžiuliame Brocktono miesto parke. O tai parkas, kokio turi pavydėti kiekvienas miestietis. Tą parką miestui dovanojo, įtaisė, išgrąžino vienas turtuolis, senas Brocktono gyventojas Field. Jis kaip ir jo brolis, turėjo didžiulę batų dirbtuvę. Joje nemažai ir lietuvių dirbdavo. Senatvėje tasai Brocktono turtuolis biznį pavedė vaikams, užsidarė ūkyje, kurio didesnę dalį paskyrė miesto parkui, dar pridėjo pusę milijono jo priežiūrai, nes kaitant to, ką jis išmokėjo, pats parką tvarkydamas. Visa tai atidavė miestui su sąlyga, kad pats miestas kasmet skirs 10,-000 dolerių parko priežiūrai. Tik taip susitaręs, senukas galėjo būti tikras, kad jo palikimas bus prižiūrimas. Tasai tur tuolis savo senose dienose turėjo progos pats parke pasivaikščioti. Kaip jis pykčiu ne-

(nukelta į 7 pusl.)

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road
Philadelphia, Pa.

TILLIE'S FLOWER SHOP
Teklė Dumbliauskaitė, sav.
Nuotakoms bukietai, sodinimui gėlės
Laidotuvių vainikai gėlių bukietai
ir palmės
1225 South 2nd Street Philadelphia, Pa.
Tel. HOWARD 8358

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

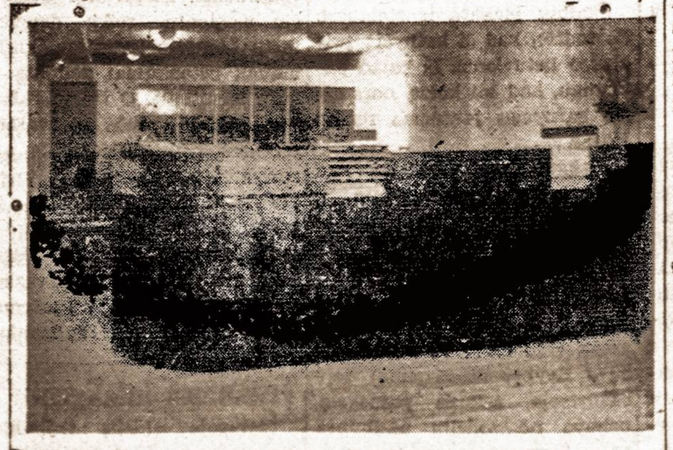

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Telefonas RIT 7726

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

JOCKE'S TAVERN
John Tunaitis Jr., Sav.
Vynas, Likeriai ir Alus
Woodland Ave. and 56th St.
PHILADELPHIA, PA.

Antano Kamantausko
UŽEIGOJE
Puikus vynas, likeriai ir alus
1505 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

GREENWAY INN
Albertas Tribulas, sav.
Gardus alus. Geri likeriai ir vynas. Puikūs užkandžiai.
2101 South 65th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Saragtoga 9824

NED'S PHARMACY
VAISTINĖ
M. Nadzinskienė, sav.
Mascher Street at Cambria
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Nebraska 9385-6

M. J. DEKSNIS
Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
VALO IR TAISO
554 North 5th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 0730

JONAS TUNAITIS
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
301 W. SUSQUEHANNA AVE.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 63555

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

Merkelio Kepykla
LIETUVIŠKA DUONA
J. V. Jakštys, sav.
1315 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 4032

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 7043

Lietuviškas restoranas
Vynas, likeriai ir alus
Gardūs užkandžiai
Elzbieta Plakienė, sav.
2100 N. 6th St., Philadelphia, Pa

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
PHILADELPHIA, PA.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 0896

Lietuviška Užeiga
Juozas Valones, sav.
5300 Tacony Street
PHILADELPHIA, PA.

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas, sav.
S. E. Kampas
Cumberland & Sydenham Sts.
PHILADELPHIA, PA.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
332 North 6-th Street,
Philadelphia, Pa.

A. Karvelio Užeiga
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues
PHILADELPHIA, PA.

PETER DAVIDONIS
LIKERIAI—VYNAS—ALUS
2327 Brown Street
PHILADELPHIA, PA.

ANTANAS DEGUTIS
Vynas—Alus—Likeriai
2600 North 29th Street
PHILADELPHIA, PA.

JULIAN'S CAFF
J. Mackūnas, sav.
Vynas, likeriai, geras alus
500 Main Street
DARBY, PA.
Tel. SAG 4278

Kaunas Baking Co.
Lietuviška duona — tortai vestuvėms
PRISTATOMA Į NAMUS
304 OLIVIA STREET,
McKEES ROCK, PA.

UŽEIGA
Mykolas Petrusevičius, sav.
6914 S. Western Avenue
CHICAGO, ILL.

CHARLES' BAR
UŽEIGĄ
1503 Springwells
DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
W. Žemaitis, sav.
2400 Fenkel Avenue
DETROIT, MICH.

ŠIRDINGŲ LIETUVIŲ
UŽEIGA
Juozas Laukonis, sav.
3410 Livernois
DETROIT, MICH.

VASAROTOJŲ ROJUS
BLUE WATER MANOR
Puiki vieta vasaros atostogoms Adirondack kalnuose prie Lake George. Moderniški kambariai ir kabinos. Geras valgis Teniso ir badmintono kurortai, valtelės ir vendeniniai dviračiai, ping pong ir kitokios sporto pramogos.
Kainos nuo $40.00 į savaitę.
Vietas rezervuokite iš anksto. Rašykite:
MISS ELLEN SLIVYNAS
Bolton Road, Diamondpoint, N. Y.

DOMININKAS SLIVYNAS
DVIEJŲ UŽEIGŲ SAVININKAS.
Vedėjas KAZIMIERAS SLIVYNAS
JOHN PLACE
412 So. 54th Street,
Philadelphia, Pa.
JEWELS CAFE
58 Main Street,
Darby, Pa.

SPOKAS ELECTRIC
Amelija A. Spokas-Arbašauskaitė, sav.
G.E., Zenith, RCA, Philco ir Emerson Radio priimtuvai.
Electrolux ir General Electric geso ir elektros šaldytuvai.
Didžiausias pasirinkimas elektros lempų, įvairių dovanų.
RADIO TAISYMAS — ELEKTROS KONTRAKTAVIMAS
5021-23 Baltimore Avenue Philadelphia, Pa.

PETE'S CAFE
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
Petras Tamulis, sav.
1801 NO. 13th STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. Poplar 9767

FRANKFORD & COMLY
Service Station
J. J. J. MATULIS, savininkas
Taiso automobilius ir sunkvežimius. Parduoda ir sutvarko baterijas ir padangas. Automobilius plauja, lubrikuoja.
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 3.
6001-09 Frankford Avenue Philadelphia, Pa.
Telefonas Jefferson 9758

BACH'S
BEAUTY SALON
1200 E. Cheltenham Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel. Delaware 7070

DAPŠIS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET ST., PHILADELPHIA, PA.

LIŪDESIO VALANDOJE KREIPKITĖS
MEDARDAS UŽUMECKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Šaukiamas važiuoja ir užmiesčius. Garbingai, įspūdingai ir simpatingai laidotuvėse patarnauja.
300 WHARTON ST., PHILADELPHIA 47, PA.
Telef. HOWard 1529.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

VIENYBĖ

Po SLA rinkimų

Išskyrus Juozą Maceiną, išrinktą vietoj atsisakiusio Mockaus, visi senieji SLA Pild. Tarybos nariai vėl perrinkti savo pareigoms.

Negalima, betgi, nepažymėti, kad šiuose SLA viršininkų rinkimuose, palyginti, nemažai balsų gavo vadinamų komunistų kandidatai. Nors tai nenuostabu, turint mintyje, kad dabar SLA vykdo konversiją. Komunistai savo agitacijos lapeliuose tvirtino, kad konversija, arba kėlimas narių į naujus skyrius yra dabartinės Pild. Tarybos "skymas". Nežiūrint to, nė vienas iš komunistuojančių kandidatų negavo lemiamos balsų daugumos šiuose rinkimuose.

Tai tik parodo, kad SLA viršininkai, ypač jo organas ateityje turi energingiau ir nuosaikiau aiškinti nariams konversijos reikalą.

Įdomu, kad buvęs SLA prezidentas F. J. Bagočius šiuose rinkimuose negavo jokios paramos iš politinių draugų — Keleivio ir Naujienų. Išskyrus Dirvą, kartą paskelbusią Bagočiaus "sleito" apmokamą agitacijos skelbimą, rodos, nė vienas laikraštis už jo kandidatūrą neagitavo. Mums net teko girdėti, kad tūli asmenys, kurių vardai buvo pažymėti Bagočiaus "sleito" agitacijos lapeliuose be jų žinios ir sutikimo, vėliau protestavo...

Kodėl Keleivio ir Naujienų žmonės šiuose SLA rinkimuose taip apleido F. J. Bagočių, dar kartą bandžiusį "nešti tą kryžių," sunku pasakyti. Žinoma netenka manyti, kad jie tai darė iš didelės meilės W. F. Laukaičiui, kuris praeitus rinkimus laimėjo, nepaisant Keleivio ir Naujienų opozicijos. Sakoma, kad Keleivis pradžioje buvo linkęs remti Bagočiaus kandidatūrą, bet tą jo nusistatymą pakeitęs Naujienų redaktoriaus laiškas...

Tokiu būdu Chicagoje atsirado planai, kurių įgyvendinimo rezultatas buvo neigiamas Bagočiaus aspiracijoms. Žodžiu, Naujienų ir Keleivio strategai savo įlėjinį draugą "išmetė per tvorą." Socialistai išsižadėjo žmogaus, su kuriuo jie virš keturiasdešimts metų artimai bendradarbiavo...

Bet, kaip jau sakyta, Naujienų ir Keleivio "realistai" rėmė Laukaičio kandidatūrą šiuose rinkimuose ne be išskaičiavimo. Naujienos, kurios Laukaitį pavadino teisėju tik tada, kai jis buvo išrinktas SLA prezidentu, ypač žinojo, ką darančios. Naujienų redaktorius puikiai žinojo, kad Laukaitis bus perrinktas net ir tuo atveju, jeigu jo laikraštis agituos už Bagočiaus kandidatūrą.

Šiaipjau SLA rinkimai, palyginti, praėjo gana ramiai, be įprasto agitacijos įkarščio. Reikia tikėtis, kad panašioje nuotaikoje susirinks ir savo problemas svarstys 44-sis SLA seimas New Hawen, Conn.

Jaunoji karta

Kaip jaunoji Lietuvos karta buvo ir yra priešinga bolševikų ir nacių užmačiomis, aiškiai matyti iš Gabrieliaus Žemkalnio rašinio Gestapo Kalėjimuose, kurį pradedame spausdinti šiame puslapyje.

Mūsų skaitytojai, kuriems patariame atidžiai perskaityti šį aprašymą, prašomi atsiminti, kad jų autorius Gabrielius Žemkalnis vos 15 metų amžiaus jaunikaitis.

Sąjungininkų išlaisvintas jau nasis Žemkalnis dabar yra Vokietijoje, kur jis, kartu su kitais to paties amžiaus ir likimo draugais, mokosi lietuvių gimnazijoje.

Taigi, veltui bolševikai tvirtina, kad Lietuvos laisvės kovotojai buvo "pronaciai." Žemkalnio "įspūdžiai" iš Gestapo kalnio "įspūdžiai" tą jų demagogiją sumuša į dulkes.

Gestapo kalėjimuose

GABRIELIUS ŽEMKALNIS

Gal ir gerai, kad tada pasilikau namuose, nors tai ir kainavo man vienuolika mėnesių. Bet tie vienuolika mėnesių pamokė ir parodė tiek daug, ko niekad nebūčiau ir norėjęs tikėti. Nežinau, ar pasiseks man aprašyti viską taip, kaip ištikrųjų buvo. Bijau, kad esu daug užmiršęs smulkių, bet labai charakteringų nuotrupų vokiečiams ir mums. Tačiau bandysiu. Tai nebus vien mano pergyvenimai, nes yra dalykų, kuriuos pergyvenusieji man papasakojo, bet aš niekad negirdėjau, kad jie būtų ketinę tą viską aprašyti.

Kai kas, ką aprašysiu, gal ir nebus malonu skaityti tų įvykių didvyriams, bet, nenoriu nieko nutylėti ir stengdamasis viską objektyviai aprašyti, neužmiršiu nei blogo, nei linksmo, nei liūdno.

Namuose buvau vienas. Laukiau ateinant poros pažįstamų, kurie turėjo atsiimti bilietus į teatrą. Buvo trylikta gegužės. Kažkodėl laukiau, kad greičiau ateitų vienas draugas ir kad galėčiau išeiti iš namų. Pagaliau skambutis ir aš bėgu kuo greičiau prie durų, kad įleisčiau seniai laukiamą svečią. Deja, pro stiklines duris matau jauną vyrą, kuris, tačiau, man yra visai nepažįstamas. Įleidžiu. Klausia manęs ir aš jį pakviečiu užeiti į kambarį. Nepažįstamasis pasisako esąs prieš mėnesį suimto mano pažįstamo Zenono draugas, kartu su juo dirbęs Laisvės Kovotojų Sąjungoj. Jo numeris esąs R25. Atsargiai paklausiau pavardės — Vladas Mikuckis. Pavardė negirdėta ir aš darausi atsargesnis. Mikuckis papasakoja apie kažkokias naujai suimtas merginas, kurių aš visai nepažįstu ir apie savo slapstymusis nuo Gestapo. Pasiūliau jam cigaretę, bet jis atsisako. Dar kiek pašnekam bendromis temomis ir aš išlydžiu iki durų savo svečią. Įeinu į kambarį ir man darosi neramu. Koks gi buvo šio atsilankymo tikslas? Atsakymo nerandu. Staiga į galvą ateina gera mintis. Einu prie telefono ir skambinu Zenono broliui, tikslu, pasiteirauti apie Mikuckį, kuris sakėsi pažįstąs visą Zenono šeimą. Skambinu, bet jo ilgai nesuranda. Tuo tarpu kažkas nori vėl įeiti į namą. Padedu ragelį ir einu prie durų. Įleidžiu kaž kokį, vyresio amžiaus poną.

— Ar ponas Žemkalnis namie?

— Ne, jis Vilniuj, — manau, kad teiraujasi tėvo.

— — O kas Jūs būsit?

— Jo sūnus, Gabrielius.

— Rankas aukštyn! Vokiečių saugumo policija.

Baigta. Aš jau sėdžiu!

Mane iškrato ir pareikalauja atiduoti ginklą. Pasakau, kad neturiu, bet man netiki. Nueinam į kambarius ir tas pilietis padaro paviršutinę kratą. Aišku, nieko neranda. Į namus grįžta mūsų gyventojas ir jį tuoj prijungia prie manęs. Dabar ponas saugumietis skambina telefonu savo kolegai ir praneša, kad viskas tvarkoj ir jis laukiąs mašinos.

Dar dešimts minučių ir pristato mašiną. Kambarin įeina unformuotas SD (Sicherheitsdienst-saugumo tarnyba) pareigūnas. Heil Hitler! Atsakau galvos linktelėjimu. Mane iškrato dar kartą ir paima visus dokumentus. Tuo tarpu vėl kažkas skambina į duris. Saugumietis įleidžia inž. Druskį ir irgi jį suareštuoja. Tą padarydamas parodo savo dokumentus ir aš matau jo pavardę — A. Frey. Laisvėnas! Tas pat, kuris šia pavarde ilgus metus vedė lietuvių saugume skyrių prieš vokiečius. Dabar jis vėl ponas vokietis Frey ir ramiai dirba vokiečiams. Bekratant Druskį į namus grįžta sesuo su savo drauge ir švogeris su dar keturiais draugais. Padėtis darosi komiška. Frey nori suimti visus, bet jie tik du ir šoferis, kuris sėdi mašinoj. Mūsų gi susidarytų aštuoni ir plius dar dvi moterys. Ir nesaugu ir į mašiną netilptų. Dabar Frey galvoja: skambinti į SD ir prašyti paramos, ar naujai atėjusius palikti ramybėj. Jis matyt bijo apsikvailinti ir pasiima tik mus tris. Paprašau ,kad leistų man apsivilkti megztinį, kuris yra antrame aukšte. Frey leidžia, bet eina kartu. Gaila. Iš antro aukšto aš būčiau taip gražiai nusileidęs į kitą kiemą... Pagaliau susitvarkiau, atsisveikinau su sesere ir mes išeinam pro duris į mašiną. Atsisukau dar kartą į namus. "Iki pasimatymo!" šaukia man švogerio draugai. "Iki!" atsakiau, ir galvoju, kada aš vėl atgal įžengsiu pro šias duris. "Na, maksimum už poros mėnesių," manau, ir patogiai atsisėdu tarp šoferio ir pono Frey. Mašina pajuda ir aš dar pamatau man mojančią seserį "Iki pasimatymo!" Taip, o kada gi mes vėl pasimatysim? Tada buvo tokios optimistiškos viltys, o dabar... Kada gi vėl galėsim mes grįšti į Lietuvą, kada gi vėl aš pamatysiu motiną, brolį, namus?... "Iki pasimatymo!" Taip. Mes tikrai vėl pasimatysim!

Važiuojame Donelaičio gatve ir pasukam Mickevičiaus gatvėn. Matau pažįstamus, draugus, bet jie nei nepažvelgia į automobilį. O norisi atsisveikinti ir pasakyti: "Iki!" Automobilis pasuko Kęstučio gatvėn ir neužilgo mes sustojom prie Darbo Rūmų, Gestapo būstinės Kaune . Aš su Frey einu į vidų, o kiti pasilieka mašinoj. Dabar aš jau tikrai esu toj skylėj.

Frey mane iškrato nuvedė į senuosius bunkerius. Koridoriuj, kuriame buvo visos celės, pamačiau bevaikščiojanti Zenoną, kuris linktelėjo man galva. Pasikalbėti negalėjom, nes mane tuoj įgrūdo į ketvirtą celę. Atsisėdau ant narų ir pradėjau galvoti, kokia dabar gi mano yra padėtis. Nieko gero nesugalvojęs pradėjau ant celėj buvusio gabalo popierio su čia pat atrastu pieštuku rašinėti įvairias matematikos formules. Įsigilinus į šį darbą buvau pertrauktas, nes atėjo vienas pareigūnas ir mane su visais daiktais išsivedė. Nuėjom į vadinamą "naująjį bunkerį," kur buvo 11 celių ir sargybos viršininko kambarys. Čia pat buvo ir išvietė. Visas bunkeris buvo užrakinamas ir sargybinis būdavo viduje. Su gestapiečiu nuėjau į sargybos kambarį, kur mane paliko sargybos viršininkui, jaunam chuliganui, šturmanui Roth. Rothas įtraukė mane į sąrašą, dar kartą iškrėtė ir paliko porai minučių mane vieną. Greit žvilgterėjau į, berods, 10 celę. Ant narų pamačiau sėdintį vyrą, kuris tuoj mane paklausė, kada esu suimtas. "Prieš valandą," atsakiau, ir užleidau greitai vilkelį, nes išgirdau ateinantį Rotha. "Spekuliantas," pagalvojau, "arba mažų mažiausiai koks nors sukčius." Kaip vėliau sužinojau, tai buvo "Laisvės Kovotojo" redaktorius J. Deksnys.

Atėjęs Rothas mane nuvedė ir užrakino į trečią celę. Celė mažutė, gal truputį didesnė negu du kvadratiniai metrai. Prie sienos į ketvirtą celę mediniai narai ant kurių gulėjo dvi kariškos antklodės. Galę narų buvo padėtas metalinis, emaliuotas bliūdelis. Toks, maždaug, iš kurio katėms lakti duoda. Ir visiškai pažaliavęs šaukštas. Neužilgo sargybinis atrakino duris ir aš gavau pietus: pilną bliūdelį sriubos ir tris riekes duonos, kurios buvo skiriamos visai dienai. Vos spėjau pavalgyti, kai vėl atsidarė durys ir aš pamačiau tą patį uniformuotą tipelį, kuris buvo atvykęs padėti ponui Frey. Vėliau sužinojau ir kaip jis vadinasi: Jonas Trakys — Johann Trakis. Trakys išsišaukė mane ir liepė sekti paskui save. "Įtardymą," pagalvojau. Taip ir buvo. Nuėjom į antrą aukštą. Kambarys 211. Trakys atidaro duris ir paprašo mane įeiti. Koks mandagumas! Maždaug kaip budelio, kuris mandagiai pasako: "Prašau, gerbiamasis pone, teiksitės padėti galvą ant kalados." Įėjau. Didelis kambarys, kuriame stovėjo du stalai. Už vieno sėdėjo kažkoks truputi vyresnio laipsnio vokietis su priplota nosimi, retais geltonais plaukeliais, permatomis, didelėmis ausimis ir su pypke dantyse. Jam priešais sėdėjo antras, jaunas vokietis. Šis buvo nepaprastai storas ir gana aukštas. Jo storumas buvo jau nebe normalus. Iš viso, abudu atrodė degeneruoti tipai. Trakys atsisėdo prie lango ir storasis, kuris kalbėjo lietuviškai, pradėjo pirmąjį tardymą.

(Bus daugiau)

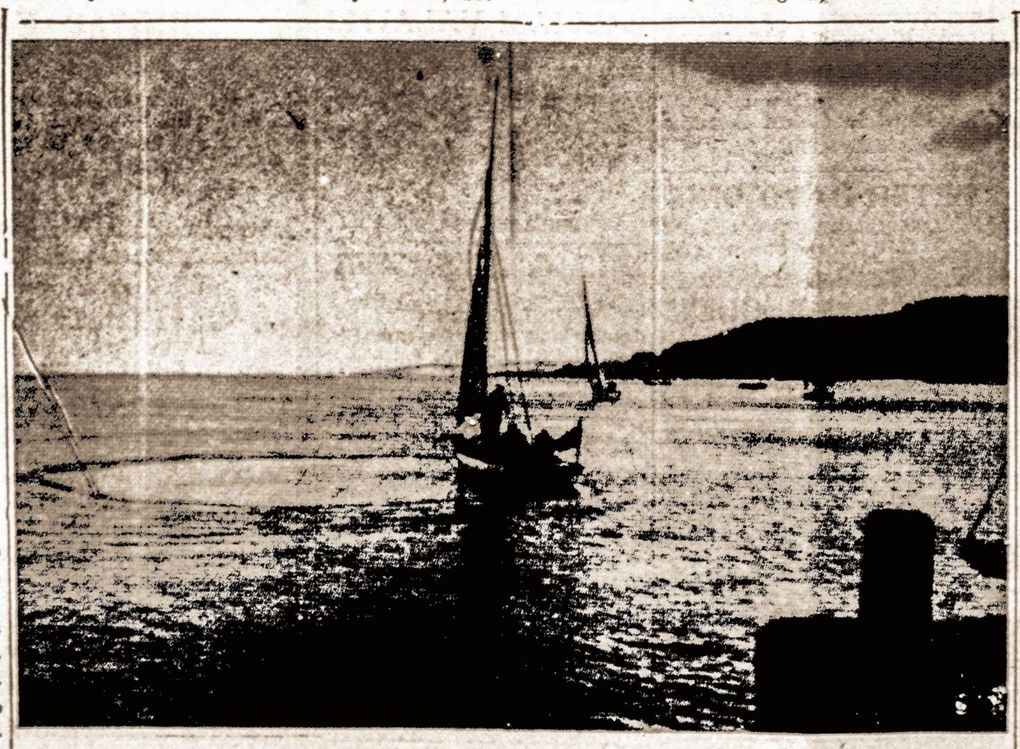

"IŠ JŪROS KYLA MŪSŲ ŽEMĖ..."

Tretieji šalpos darbo metai

Per dvejus metus su viršum eidama Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo nacionalinės sekretorės pareigas, turėjau įvairių ir niekuomet neužmirštamų patyrimų.

Pirmiausia man buvo ypatingai malonu susipažinti ir bendrai veikti su tiek daug kilnių ir geraširdžių Amerikos lietuvių. Antras dėkingiausias jausmas buvo patirti, su kokiu nuo širdumu ir giliu pasišventimu BALF skyriai dirbo ir dirba kiekviename vajuje ir, apskritai, visoj BALF veikloj. Ypatingai darbštūs ir dosnūs šie patys BALF veikėjai pasižymėjo per tuos du National Fund metinius vajus, kai kuriose vietose tautinių grupių skyriuose atsiekdami net rekordinių vietų.

Taip, per BALF dviejų su viršum metų pastangas karo sužeistųjų ir nuskriaustųjų lietuvių žaizdos ir nelaimės buvo truputį sušvelnintos. Tie nelaimingieji, karo išblaškyti žmonės, pajuto, kad šiame pasaulyje yra jautrių sielų, — tokių, kurios atjaučia kitų kentėjimus.

Bet tai vis tik pradžia didžiojo šalpos darbo. Tas darbas turės tęstis tol, kol Europos lietuviams pagalba bus reikalinga. Reikės jį dirbti tol, kol tie žmonės turės galimybės patys rūpintis savo ir nuo jų priklausančiųjų gyvenimu. O juk gyvais žodžiais girdime ir skaitome, kokioj padėtyj yra tos šalys, kuriose randasi tūkstančiai ir tūkstančiai benamių lietuvių.

Šie yra paskutinieji National War Fund gyvavimo metai. Tai reiškia, kad BALF ateities darbas ateityje priklausys daugiausia nuo pačių lietuvių. Nors iki šiol šiame šalpos darbe Amerikos lietuviai gražiai kooperavo, bet vis dėlto tenka pasakyti, kad yra daug tūkstančių, kurie dar neprisirengė prisidėti prie šio svarbaus humanitariško darbo. Neabejojama, kad didelė dauguma ir tų lietuvių dabar stos į BALF veiklą, kuomet jie geriau supras ir atjaus šalpos darbą.

Visi esantieji skyriai turėtų dėti pastangas į savo skaičių įtraukti kuo daugiausia narių. Visur, kur nėra BALF skyrių, reikėtų dėti pastangas tokius įsteigti. Neturėtų būti nei vieno lietuvių apgyvento miestelio ar šiaip vietovės, kur nebūtų bent viena veikli Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo grupė.

Baigdama noriu priminti vieno rašytojo žodžius, kad "vienas puikiausių atlyginimų gyvenime yra tas, kad nė vienas žmogus negali nuoširdžiai mėginti pagelbėti kitam, kartu nesigelbėdamas ir sau. Mielaširdystės, kurios ramina, gaivina ir laimina kitus, lyg gėlės dabina žmogaus gyvenimo kelią."

Šie yra kilnūs žodžiai. Sustokime valandėlei pamąstyti ir... veikti.

Nora Gugienė
Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo sekretorė.

Danijoje 50,000 komunistų mažiau

Pereitą vasarą, kai Bornholmo salą užėmė rusai ir Danijos komunistai turėjo labai palankias sąlygas rinkiminei agitacijai, Danijos komunistai gavo per laikino parlamento rinkimus apie 110,000 balsų. Neseniai įvykusiuose rinkimuose į savivaldybes komunistai besurinko jau 60,000 balsų, atseit 50,000 mažiau, negu per pirmuosius rinkimus. Tikras vaizdas apie komunistų gausumą ir stiprumą paaiškės per netrukus įvykstančius riksdago rinkimus. Ligčioliniai rinkimų rezultatai leidžia spręsti, kad komunistų skaičius Danijoje ima mažėti, nors jis yra žymiai didesnis, negu buvo prieš paskutinį karą.

AKIMIRKOS

RUSŲ EMIGRANTAI.

Po Lenino pergalės Rusijoje, baltieji rusų emigrantai, daugumoje aristokratai ir kariai, išsisklaidė po visą pasaulį. ....

Bet daugiausia jų rado prieglaudą Prancūzijoje, ypač Paryžiuje.

Vieni gyveno iš paslėptų brangenybių. Kiti iš banko sąskaitų. Bet daugiausia iš juodo darbo: fabrikuose, restoranuose, kabaretuose, laikraščių kioskuose ir transporte.

Kas antras Paryžiaus šoferis prieš karą buvo rusas. Ir vis ne betkoks, o — kapitonas, pulkininkas, grafas, kunigaikštis...

Dvasiškai skaudžiausios jų dienos buvo vokiečių okupacija ir Hitlerio triumfas. Visi tikėjosi grįšią į Rusiją į savo senas vietas, bet Hitleris nė negalvojo atstatyti senąją Rusiją.

Dviejų dešimtų metų laukimas pasirodė buvęs veltui...

***

Pasibaigus karui su Vokietija, 1945 metų vasarą Paryžiuje buvo labai daug raudonosios armijos karių su visokiomis "misijomis."

Jie mėgo čia su kątik pasiūtom naujom uniformom pasirodyti restoranuose ir kavinėse.

Žinomoj Paryžiuje Rond Point kavinės terasoje sėdėjo keli sovietų karininkai ir daug amerikiečių. Čia pat ant šaligatvio, ant mažų kėdučių sėdėjo du labai nuskurę, išvargę ir pasenę žmogučiai ir grojo — vienas mandaliną, kitas balalaiką.

Grojo visokius tarptautinius motyvus, filmų melodijas — ir gražiai grojo.

Po to vienas iš senukų, atkišęs kepurę, ėjo per terasą tarp svečių prašydamas aukų. Amerikiečiai kareiviai noriai metė po penkinę. Raudonarmiečiai raitėsi, bet—nepatogu, kai kiti duoda — ir jie išmetė po franką.

Taip gatvės muzikantai pelnėsi duoną.

***

Baigęs kalėdojimą, muzikantas grįžo prie draugo ant šaligatvio ir raportavo jam:

— Na etot raz neudalos, tolko 50 frankov... (Šį kartą nepavyko, tik 50 frankų).

Tai buvo du rusai, baltieji emigrantai. Gal buvę pulkininkai, gal grafai...

Jie gražiai grojo mandaliną ir balalaiką. Rinko išmaldą iš naujų Europos kontinento vieš pačių — amerikiečių karių ir bolševikų raudonarmiečių...

Ir iš raudoarmiečių, kurie išmetė po franką, už kurį Prancūzijoj nieko nenupirksi!

Muzikantai buvo labai liūdni. Kas supras jų tragediją?

Tai buvo 1945 metų vasarą. Šiemet tie rusai, be abejo, jau komunistai. Iš nusivylimo ir velikorusiško "patrijotizmo."

J. V. Alvitas.

RUSAI GAUDO LIETUVIUS LENKIJOJE

Lenkijoje yra pasilikęs didokas skaičius lietuvių, kurie daugiausia išsimėtę po buvusį Dancigo koridorių. Visus surašyti ir sudaryti kokį nors sąrašą neįmanoma, kadangi prie dabartinės Lenkijos tvarkos organizuotas veikimas yra negalimas, nes tai gali būti įžiūrima priešvalstybiniu veikimu. Be to, ir dėl trukumo lėšų kelionei Lenkijos spauda skelbia, kad repatriacija tarp Lenkijos ir Lietuvos turėjusi pasibaigti iki š. m. vasario 1 d. Lenkai lietuviams pareiškė, kad jie būsią priversti atiduoti juos rusams vien dėl to, kad tarp lenkų ir rusų yra padaryta sutartis, pagal kurią lenkai turi atiduoti visus rusų "piliečius," o tik tada rusai jiems atiduosią lenkus. Apie Torhą rusų enkavedistai atvežinėja prigaudę lietuvių Lenkijoje į lagerius. Apie Dancigą lietuvių gaudymų taip pat buvę. Gaudę rusų ir lenkų policija. Kartais pasitaiko, kad materialinių sunkumų ir baimės verčiami lietuviai repatrijuoja, pasidaro lenkais.

Lietuviai gyvena pas ūkininkus, dirba už maistą, pavalgyti gauna tik dirbantys, o žmona, vaikai ne. Yra ir tokių, kurie visai neturi nei duonos, nei bulvių. Tai šeimos, kurios frontui praeinant buvo apiplėštos ir šeimos bę vyrų.

Išvažiuoti iš Lenkijos daroma kliučių. Lenkų įstaigos nenori duoti leidimo ir siunčia juos pas rusų ambasadą.

Laiškai

Gerbiamas Redaktoriau:

Duokite man vietos paskelbti keletui tiesos žodžių.

Andai Moterų Vienybės šokiuose, St. George viešbutyje, buvo dalinami plakatai, kuriuose pranešama, kad "Church of the Annunciation" jaunimas ruošia šokius, kuriems gros garsus Vincent Lopetz orkestras.

Skaitau plakatą ir stebiuosi. Nė žodžio, kad ši bažnyčia priklauso lietuviams. Iš karto pamaniau, kad tai kokių nors airių bažnyčios jaunimas rengia šokius...

Niekam nėra paslaptis, kad tos bažnyčios klebonas kun. N. Pakalnis yra lietuvis patriotas be priekaištų. Bet ar jis žino, ką jo padėjėjai, Amerikoje gimę ir augę kunigėliai, daro? Pavyzdžiui, šių metų Vasario 16 proga (tuo metu kun. Pakalnis buvo išvykęs atostogoms) toje bažnyčioje, sakant pamokslą, nebuvo nė žodeliu užsiminta apie Lietuvos nepriklausomybę... Ir tai, vadinas, lietuvių bažnyčia, lietuvių, kurie šiandien veda mirtiną kovą dėl savo tautos laisvės. Gaila.

Jeigu jau pačių kunigų veikime tokios stiprios nuotautėjimo žymės, tai ką kalbėti apie mūsų jaunimą, kuris į dvasiškį žiūri, kaip į autoritetą?

Kaip ilgai Apreiškimo parapijos klebonas toleruos tokią padėtį?

V. R.

Gerbiamieji:

Pagerinimui laikraščio patartina trumpinti lietuvių kolonijų korespondencijos. Jos yra labai nuobodžios ir neįdomios visuomenei. Dabartiniu degančiu momentu reikia daugiau raštų Lietuvos klausimu, kurių manau užtenkamai gaunate iš karo tremtinių. O tie jų raštai būna labai įdomūs ir svarbūs Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Karo tremtinių tarpe yra labai gabių žurnalistų, jų raštai kartu cementuoja ir mus, Amerikos lietuvius, didesnėn vienybėn. Taigi daugiau jų raštų savo vedamam laikraštyje.

F. Rimkus

Trūkumas inteligentų

Lietuvoje didelis trūkumas mokytojų, ypač pradinėms mokykloms, kuriose dėsto net baigę 3-4 klases gimnazistai. Trūksta ir gydytojų. Vyriausybės įsakyta, nebaigusių 40 medikų studentų išleisti gydytojauti. Taip pat trūksta ir universitete profesūros, daugumoj asistentai pakviesti ir gimnazijų mokytojai profesoriauti.

Vinco Krėvės tragedija

Rašo J. V., Vienybės bendradarbis Europoje

(Tęsinys)

Ąžuolų alėjos, gatvės, upės kloniai ir miškai, šilkasparniai debesėliai dangaus mėlynėje. Kur sklido tavo svajonės, lūkesčiai, troškimai. Kur tu buvai didis, godojamas, reikalingas. Kur tu kentėjai ir džiūgavai, verkei, šypsojais ir kvatojais. Laimėjai ar pralaimėjai, kovojai, dirbai, puolei ir kėleisi. Bareis ir bučiavais, neapkentei ir mylėjai, — visur tai buvo tavo namai, tavo širdis ir siela, tavo Tėvynė, tavo Lietuva!

Bet — ir bėgti nebuvo galima. Bėgti iš Lietuvos buvo draudžiama ,ir tai jau antrą kartą per tuos keletą metų! Pirmo bolševikų įsiveržimo metu irgi bėgo iš Tėvynės ne vienas tūkstantis, bet tik šimtams tepavyko. Enkavedistai apstojo Lietuvos sienas, lyg mūru aprietė kraštą spygliuotomis vielomis aptvėrė, šunimis skalikais apstatė, o dabar daugiau — automatiniais šautuvais ir kulkosvaidžiais. Retas teperėjo.

O dabar, raudoniesiems artėjant prie Vilniaus, ir antrasis okupantas taip pat uždarė sieną. Niekas neturėjo teisės, išsiraudamas iš savo tėviškės, įžengti į "rudają šventovę!"

KODĖL TAIP DARĖ?

Kai šiandien tenka skaityti tarybinėj ar kitoj lietuviškų išgamų spaudoj apie tuos tūkstančius lietuviškų "hitlerininkų," kurie išsekė paskui nacius į Vokietiją, tai kyla noras ne pykti dėl tokio beprotiško įžūlumo, bet tik nesuvaldomai kovoti.

Kaip kadaise raudonasis, taip dabar rudasis okupantas draudė lietuviams bėgti iš Lietuvos (kokie jie abudu geri patrijotai ir net verčia mus būtinai būti jų okupuotoj Lietuvoj!)

Bolševikai tai darė norėdami susemti į daiktą ir sunaikinti kiek tik galima daugiau būsimų sovietinio rojaus priešininkų. O hitlerininkai... sunku net gerai suprasti, ką šie išprotėję žmogėdros besugalvodavo savo žlugimo išvakarėse, — bet atrodė, kad draudė lietuviams bėgti į Vakarus ypač iš kvailo keršto, iš įtūžimo, iš malonumo, kad tegu raudonieji juo daugiau išnaikina lietuvių, jei jau taip nenorėjo būti klusnus nacių vergai!...

SS divizijas, — tai dabar ir matot, kad mums reikia "laikinai" atsitraukti... O jūs už tai dar kartą pasilikit pas bolševikus: gal jie bus geresni, jei mūsų nenorėjot.

Toks buvo nacių cinizmas, ir taip jie suprato lietuvio užduotį savo tėvynėje: būk rudo arba raudono okupanto vergas... Ir niekas kitas!

Šalia žvėriško keršto, buvo dar kitas motyvas — priversti ko daugiau lietuvių stoti vergais į darbus Reicho karo pramonėje. Kas jiems labai sunkiai vyko, per tris okupacijos metus, tai manė dabar galėsią atsigriebti per tris paskutines savaites. Buvo galima tik užsirašyti "savanoriu" į karo pramonę Vokietijoj, ir tada šiaip taip dar išvažinėti. Staiga pristeigta daugybė darbo verbavimo biurų "verbavo" ir ne "savarankiškai:" stačiai buvo siuntinėjami nužiūrėtiems asmenims įsakymai išvykti darbams į Reichą. Tai buvo ne kas kita, kaip maskuotos masinės deportacijos sunkiems darbams tinkamų vergų.

Be to, vokiečiai skaičiavo, kad dešimtys tūkstančių bėglių vistiek susirinks Vokietijos pasienyje. Jiems čia neleis pereiti sienos, "nervais pagrasys," ir jie prašysis priimami "savanoriais" į Vokietiją, gal net į vokiečių kariuomenę. O kurie nelegaliai pereis sieną, tie tuoj bus už tą "nusikaltimą" suimami, ir už bausmę vežami toliau į pačius sunkiausius darbus bombarduojamose Reicho rajonuose, iš kurių vokiečių darbininkai, nežiūrint griežčiausių draudimų, jau buvo pradėję išbėgioti.

Šitokia buvo nacių vergų gaudymo "politika," kodėl jie bolševikams artėjant uždarė Lietuvos sienas ir nieko nenorėjo laisvai išleisti.

Dar buvo likęs vienas kelias— jūra į Švediją. Bet tai buvo sunkus, brangus ir gal dar pavojingesnis kelias: ne tik minos skandino laivelius, bet ir vokiečių sargybos laivai juos gaudė, grąžino atgal arba iš įniršimo vietoj nuleisdavo į dugną.

Visas tas aplinkybes čia paminėjome, nes su jomis taip pat susidūrė ir Krėvė, kai jis su savo šeima 1944 m. liepos mėnesio pradžioje atsirado pasienio miestelyje — Kybartuose.

SĄMIŠIS IR NERIMAS

Tauragė ir Kybartai — buvo du pagrindiniai sienos perėjimo punktai, per kuriuos daugiausia traukė Lietuvos pabėgėlių vilkstines į vakarus. Pridėjus dar Kretingą anksčiau Panemunę prie Tilžės — tai ir bus visi svarbieji punktai kuriuose nuo seno telkėsi susisiekimo ryšiai su Vokietija. Į juos veda geležinkelių linijos, plentai, vieškeliai.

Prie Tauragės telkėsi žemaitijos bei rytų Aukštaitijos pabėgėliai. Prie Kybartų — tie, kurie traukė iš Suvalkijos, Dzūkijos, Kauno bei Vilniaus krašto. Kol dar buvo galima, kabinosi prie kariškų traukinių, važiavo sunkvežimiais, autobusais, automobiliais, arkliais, motociklais, dviračiais, pėsti ėjo... Ypač daug arkliais vyko ūkininkų, prie vežimų dažnai vesdamiesi prisirišę vieną ar porą karvių, kaikas ožką, vežėsi vištų, žąsų, maisto, patalines, drabužius. Turtingesnieji ėmė ypač lašinių, kurie, kaip buvo žinoma, Vakaruose atstojo auksinės valiutos vietą...

Ligi liepos mėnesio vidurio čia taip suplaukė dešimtys tūkstančių žmonių. Tai buvo toks margas, triukšmingas, kerštas, desperatiškas, skaudus ir vietomis komiškas perblokštų, išsigandusių, čia vėl viskam pasiryžusių žmonių mišinys, kad tie vaizdai neįmanoma trumpai aprašyti.

Visi tie žmonės, paliekantieji savo Tėvynę, su šiurpuliu kalbėdami apie besiartinantį "rojų," kurį jie vieną kartą jau taip gerai pažino, girdėdami toli rytuose armotų trenksmus, kartais jau apšaudomi sovietų lėktuvų iš oro, žvelgdami į rausvėjančias padanges už Nemuno, — visi jie norėjo pereiti sieną ir traukti į Vakarus. Į Vokietiją ar kur kitur, nesvarbu kur, nesvarbu kaip, — kad tik toliau. Nors ir patį pasaulio galą, bet kad tik toliau nuo "rojaus" ir jo atsilenkančių "angelų."

Bet vokiečių essesininkai ir kariniai patruliai laikė uždarę sieną, sargybomis apstatę ir nieko nepraleido. Kai kam pavyko naktimis slaptai praslist, kaikurie lašiniais ir šnapsu papirko sargybinius, — bet tai buvo tie, kurie mokėjo rizikuoti, buvo apsukresni, šeimomis ar daiktais neapsikrovę.

Visi kiti turėjo laukti, nes buvo kalbama, kad kai frontas visai priartėsiąs, tai vokiečiai vistiek atidarysią sieną. Kiekvienu atveju kilsianti netvarka, pakrikimas, ir savaime atsidarysią keliai. Taip iš tikrųjų po mėnesio ir atsitiko. Bet dabar žmonės baisiai nervavosi, kentėjo, demoralizavosi. Pamatę, kad net ir bombarduojamoji Vokietija lietuvių nenori įsileisti, tūkstančiai ūkininkų, kurie čia buvo suvažiavę su savo arkliais ir vežimais, po poros savaičių bergždžio ir varginančio laukimo pasidavė nežinomam likimui ir — grįžo atgal. Vistiek, kas bus, bet jei teks mirti, tai geriau savo žemėje...

Kaip minėjome, liepos mėnesio pirmomis dienomis atsirado Kybartuose ir Krėvė su šeima: žmona, dukterimi ir žentu. Su juo buvo dar keliolika Vilniaus bei Kauno universiteto profesorių.

Didžiausias Lietuvos rašytojas dabar įsimaišė į tokius pat, kaip jis, pabėgėlių benamių margą minią. Kaip visi, ir jis juk bėgo iš Tėvynės.

KRĖVĖS NEPRALEIDŽIA

Krėvė ir kiti jo kolegos Kybartuose išlaukė apie dešimtį dienų. Frontas artėjo, bet vokiečiai griežčiausiai atsisakė praleisti per sieną šiuos Lietuvos universitetų profesorius ir kitus "Litberininkus..."

Nei Krėvei, nei niekam kitam nedavė jokios išimties!

Jūs galite įsivaizduoti, ką tomis kurtaus ir grėsmingo laukimo dienomis turėjo išgyventi senas, visko netekęs bėglys rašytojas. Tas, kuris apie pusantrų metų slapstėsi nuo rudmarškinių akies, tas, kuriam, nenorinčiam ir negalinčiam daugiau pakelti artėjančio raudonojo rojaus blobos, nebebuvo likę kitos išeities, kaip pasiimti bėglio lazdą, tas, kuriam nebuvo kito kelio, kaip tik ta neėnčiama ir priešiška Vokietija, ir kai jis, neturėdamas kito pasirinkimo, su skausmu ir dantis sukandęs pasirinko pagaliau šį kelią — jis buvo uždarytas! Ir norint, hitlerininkai jo dabar nepraleido!

Kažin kaip būtų atsitikę, jei ne viena staiga sugalvota profesorių priemonė. Neliko nieko kito daryti, kaip tik viename punkte kapituliuoti vokiečiams. Nes laukti buvo rizikinga. Jei vokiečiai reikalauja "darbo savanorių," tai ir mūsų profesoriai turėjo užsirašyti tokiais. Pasiūlymų iš vokiečių agentų netrūko. Tam juk jie ir laikė čia bėglius, nepraleisdami per sieną.

Pačius "palankiausius" pasiūlymus padarė kažkokios naciškos firmos, vardu "Bauhutte Litauen," atstovas. Ta firma, berods, priklausė prie garsiosios Organisation Todt grupės, kuri fronte, užfrontėse ir Vokietijoje atlikinėjo stambius karinių statybų, fortifikacijų ir t. t. darbus.

Mūsų profesorių grupė (jų tarpe Mykolas Biržiška, Pranas Skardžius ir kiti) per tą firmą užsirašė savanoriais į darbus Reiche. Užsirašė ir Krėvė. Tik tada buvo viltis — galėti išvažiuoti į bombarduojamą Vokietiją ar Austriją. Mūsų profesorius ypač traukė ta aplinkybė, kad firma transportuos darbininkus kaip tik į Austriją. Vadinasi, vis toliau nuo rytų, nuo besiartinančių Lietuvos "išlaisvintojų..."

SENUKO "PAJAUNINIMAS"

Tačiau staiga kilo nenumatyta kliūtis. Kai kitus priėmė "savanoriais" be ypatingų pastabų, atėjus Krėvės eilei, agentas pastatė akis...

"Darbo kandidatas" atrodė galįs tikti daug kam ir betkam, bet tik jau ne karo fortifikacijų darbams! Prieš jį stovėjo juk — labai, labai mažas žmogeliukas, visai susenęs, išvargęs, nuo nemiegotų naktų ir nereguliaraus maitinimosi taip sumenkęs ir pageltęs, jog iš pirmo akimirksnio buvo matyti, kad tokiam reikia prašytis vietos į ligoninę ar poilsio namus, bet ne prie fortifikacijų ar požeminių kabelių statybos.

Ne, tai nebuvo ir negalėjo būti darbininkas, joks darbininkas. Ir agentas šyptelėjęs paklausė:

— Wie alt Sie sind, mein lieber?... (Kiek jums metų, mano mielas?)

(Bus daugiau)

Poezija

KAREIVIO LAIŠKAS

Rašau Jum, Motin, ankstų rytą,
Kai valandai aprimo pragaro ugnis — —
Nenoriu rodyti Jum širdį sudraskytą
Ir nesvarbu, ar naktį teko man sumerkt akis...

Vadai neleidžia, poilsio sunku man gauti —
Ir širdžiai liūdna ir ilgu, ilgu..
Gaiviam šešėly noriu atsigauti,
Gyvam vaizde bandau atrast jėgų...

Bet verkiančią regiu aš Jus prie vartų,
Kaip dieną tą, kada ėjau karan...
Kad nors žodelį man dabar pratartum,
Kad ant galvos padėtum ranką man!...

Saldesnio žodžio nieks neatnešė į žemę
Ir kas geresnė man už Jus? Ak, kas? —
Kaip liepa stovi ten, o dangūs taip aptemę —
Audra nudraskė žydinčias šakas!...

O Motin, Motin, Motinėle,
Kokin pasaulin atvedei mane?...
Kai kitą kartą kils karai įšėlę —
Apginki vargšą vaiką savo krūtine!...

Stasys Santvaras

KELI ŽODŽIAI

Leiskit man pasakyti nors kelis žodelius.
Taip neūžkit miškai ir neūkit keliai...
Aš pati negirdžiu savo balso per jus...
Jeigu galit, klevai, jūs šlamėkit tyliai.

Kai einu pamariais, horizonto takuos
vos matyti laivai, lyg taškėliai balti...
Ar mane beišgirs, kai paklausiu aš juos,
Ar į tėviškę vis vartai dar užkelti.

Jeigu plaukėte jūs Baltijos pakraščiais,
Ar nematėt žvejų su šilkiniais tinklais?
Ar Jūratės pilies neišbirę langai?
Ar girdėti daina ten tyliais vakarais?

Gal nuo stiebo atskris mėlynrūbė kregždė,
Kas girdėti namie, jinai daug pasakys...
Bus giliam Nemune pasivilgius sparnus,
Man nušluostys su jais ašarotas akis.

Bangos stoja piestu, pušys ošia krante,
Horizonte išnyko baltieji taškai...
Apsitraukė dangus debesuota skraiste,
Ir vandens lelijas nuo erškėčių raškai.

Kad aš paukščių žinočiau kelius,
Kad gegutės nukristų man plunksna raiba,
Išskaityčiau iš jos aš visus žodelius
Mūsųsodų baltų paslapčiausia kalba.

Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė

KALNŲ UPĖS

Tavo eilėraščiuos dažnai sroveno upės —
iš nebūties į nebūtį, — kaip drumstas kraujas
žmogaus, kuris nebesurado Dievo naujo,
o senojo žaizdas bijojo liesti savo lūpoms — —

.... ir vieną naktį jis atvėrė sau krūtinę,
parpuolęs lygumose po žvaigždėm šviesiojom —
Ir pasigirdo tamsoje duslus, vaitojąs
tavosios upės balsas, plaukiančios į vandenynus...

O čia, tarytumei mergaitę, aš regėjau upę:
šviesiai žalia, putojanti ji šoko slėny —
ir kiekvienam melsvam kalnų šešėlyje,
į savo plaukus srūvančius ji pynės žaizdama, ir klupo...

Ir nei vienam jos sūkury nebuvo kraujo lašo —
tik lengvas juokas jos tekėjime skaidriam girdėjos...
Bet kaip tavųjų upių, liūdnas mano drauge, aš ilgėjaus,
kaip troškau jų drumstųjų sūkurių, kurie į jūras neša!

Henrikas Nagys

AŠ MĄSTAU APIE TAVE

Kai žiūriu į žydrioje erdvėje plaukiančius
Auksinius debesėlius — aš mąstau apie Tave...
Jie skrieja virš aukštųjų Zigmaringen pilies bokštų
Kaip auksiniai paukščiai lekia jie Rytų kraštan.

Pavydo akimis seku jų kelią.
Jie mato Tavo nušienautą lanką
Jie regi ten banguojančius rugių laukus...
Jie girdi ten tavų girių ošimą
Ir tolimosios Baltijos bangų raudas...
Jie džiaugiasi Tavimi, jie — svetimieji!

O aš?...
Aš žiūriu pro ašaras į žydrioje erdvėje plaukiančius
debesėlius, Jie plaukia į Rytų kraštą...
Jų paauksuoti kraštai žiba saulėje...
O aš, tik mąstau apie Tave.

Alė Sidabraitė

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

(Tęsinys)

Bet staiga pakilo Morisas Geraldas, priėjo prie savo mylimo mustango, nuo kurio neseniai buvo nuimtas raitelio be galvos lavonas, meiliai jį paglostė, o kai gyvulys pažino savo poną, paprunkštavo ir ėmė jam už rankos lūpomis graibstyti, užšoko ant balno, nutvėrė kažkeno lasą ir nuskriejo. Po valandėlės jis aplenkė visus raitelius, kurie daug anksčiau buvo išjoję, ir tik senas Stampas su savo ištikima kumelaite sekė Geraldą iš paskos. Pagaliau visi trys — Calchunas, Geraldas ir Stampas — pradingo visiems iš akių. Senas medžiotojas, aišku, negalėjo visą laiką laikytis su Geraldu, bet jam labiausiai rūpėjo sekti Calchunas ir mustangų gaudytojas ir reikalui atėjus suteikti pastarajam reikalingos pagalbos.

Jau Calchunas džiaugėsi viltimi, kad pasiseks pabėgti, kai ūmai apsidairęs pamatė besivejantį Geraldą. Kažkoks vidaus balsas jam pakukždėjo, jog tai keršytojas. Sudrebėjo pamanęs, kad neišsisuks iš jo rankų. Bet artimas miškas vėl sužadino jam viltį. Jau ir miške! Bet besivejančio žirgo žengimas girdėti vis aiškiau ir aiškiau.

— Stok! — staiga jis išgirdo Geraldo šauksmą.

Matydamas, kad išėjimo nėra, Calchunas stabtelėjo ir iššovė iš revolverio. Kulka pražvimbė pro šalį. Tuo pat akimirksniu ore švystelėjo lasas, ir ligi Kasijus spėjo susivokti, virvė susiveržė stipriu mazgu. Calchunas neteko pusiausvyros ir nukrito nuo žirgo.

DAR NEMIRĖ

Geraldas galėjo kiek stipriau paveržti lasą ir atimti nedorėliui gyvybę, bet pagalvojo, kad bus daug geriau, jeigu Calchunas stos prieš teismą ir pats pasisakys, kokiu tikslu nužudė savo brolėną ir kodėl atpiovė jam galvą.

Tą pat valandą atlėkė ir Stampas.

— Turime jį pristatyti į tvirtovę, kad ten apsidirbtų su juo linčo teismas!

— Taip, bet jo arklys pabėgo. Ką dabar veiksim? — paklausė Geraldas.

—Jeigu atgaus sąmonę, sės ant mano kumelės ir jos, jeigu ne, tai pririšime kaip aviną prie balno ir keliausime. Bet, rodos, jis atsigauna... Pone, pone, greičiau judinkis!— tarė Stampas, pagriebęs Kasijų už apikaklės ir stipriai jį purtindamas. — Pasiskubink ponas, nes tvirtovėje jūsų laukia!

— Kas? paklausė atsipeikėjęs Calchunas.

— Pavyzdžiui, aš, ponas Geraldas ir teisėjai.

— Kuriuo tikslu turėčiau eiti į teismą?

— Sako, tamsta esi nužudęs Henriką Pointdeksterį.

— Tai melas! Didelis melas! — suriko Kasijus.

— Tyliau, pone! — rūsčiu balsu nutraukė jį Stampas. — Prašau čionai. Štai mano arklys, nes tamstos, tur būt, paspruko į Rio Grando gimtąsias ganyklas. Greičiau, greičiau, nes ten laukia!

— Nejosiu! Sulig kuria teise tamsta gali man įsakyti?

Štai mano teisė! — sušuko Stampas, pakeldamas paruoštą šauti šautuvą.

Šis argumentas tuojau įtikino pabėgėlį. Pasižiūrėjo į surištas rankas, į šautuvo tūtą ir — pasidavė. Užsodinęs jį ant kumelės, Zebas Stampas nusivedė ją už pavadžio, ir čia pat žingsnis į žingsnį jojo paskui juos Morisas Geraldas.

SAVIŽUDYBĖ

Teismas prasidėjo iš naujo. Artinosi vakaras. Dangus buvo raudonas, kaip nuo gaisro pašvaistės. Prieš teismą, užuot paleisto Geraldo, stojo Kasijus Calchunas. Jau niekas neabejojo, kad jis yra tikruoju Henriko užmušėju, tik nieks nesuprato, kodėl užmušdamas savo brolėną atpiovė jam galvą. Teisėjai apžiūrėjo lavoną ir įsitikino, kad mirtis Henriką ištiko iš karto po šūvio. Bet iš Calchuno nesitikėta išgirsti tikros teisybės, nors tik jis galėjo pasakyti nužudymo priežastį. Po trumpo pasitarimo teismas paskelbė mirties sprendimą. Pasmerktajam sulig paročiu buvo duota tarti paskutinis žodis. Calchunas tapo nepanašus į save. Buvo išbalęs, akys įdubusios. Žinojo, kad nėra pagalbos ir kad jo nesigaili nė vienas tos minios žmogus.

— Gal tamsta gali pasiteisinti? — paklausė teisėjas.

— Negaliu, — atsakė Calchunas. — Sprendimas teisingas, nes esu jį nusipelnęs.

Netikėtas jo prisipažinimas visus nustebino. Nutilo ne tik žmonės, bet ir žolėje giedančios cikados.

—Aš užmušiau Henriką Pointdeksterį, — kalbėjo Calchunas, — ir žinau, kad už tai laukia manęs mirtis. Po šito prisipažinimo negaliu tikėtis pasigailėjimo. Nusipelniau mirties baus mę visai teisingai, bet nenoriu išnykti iš šio pasaulio taip apkaltintas, lyg savo brolėną būčiau nužudęs tyčia. Nužudžiau jį per klaidą. Apie tą baisią klaidą patyriau neseniai ir ko nenumiriau iš didžiausio susigraužimo. Norėjau užmušti štai šitą šunį! (Pilnos neapykantos Calchuno akys apmetė Geraldą, kuris tą įžeidimą ramiai praleido pro ausis). — Neaiškinsiu priežaščių, dėl kurių būtent norėjau papildyti tą pikta darybę. Bet pamato turėjau. Suklaidino mane jo apsiaustas, kuris buvo Henriko. Kita visa tamstos žinote. Buvau įsitikinęs, jog taikau į priešą, bet mano kulka nudėjo nelaimingą mano draugą. Kai mirtinai pašautas Henrikas nukrito nuo arklio, priėjau prie jo ir, nepamatęs savo klaidos, atkirtau jam galvą.

Minią paėmė apmaudas. Viskas buvo aišku, kaip ant delno.

— Dabar, ponai, sužinojote, kaip tat įvyko, — suriko Kasijus Calchunas, — bet nieks nenumano, kas toliau įvyks! Viena koja stoviu grabe, bet nemirsiu tol, kol bus gyvas anas!

Tai sakydamas smarkiai ištraukė revolverį ir šovė į Geraldą. Po pirmojo šūvio pasigirdo ir antras. Calchunas šovė sau į smilkinį, mirtinai persišaudamas. Geraldas irgi krito, kaip negyvas.

ATGAUTA LAIMĖ

Kažkokiu stebuklu Geraldo žaizda nebuvo mirtina, nors kulka buvo taikyta tiesiai į širdį. Išgelbėjo jį portsigaras, kurį visada nešiojosi kairėje kišenėje ir kuris buvo mylimos mergelės dovana. Kulka pataikė į metalą ir atšoko.

Dėl šito sutrenkimo Geraldas vėl susirgo, bet dabar jau atviriau slaugė jį panelė Luizė. Sunkūs patyrimai labai paveikė kitakart gana atkakliai ir išdidų Woodleyą Pointdeksterį Luizės naudai, kuriai jis jau nebedraudė vadovautis savu širdies balsu. Pagaliau prisidėjo ir kitos aplinkybės. Pasirodė, kad kuklus mustangų gaudytojas iš tikrųjų buvo šaunios Irlandijos pilies ir didelių žemės plotų savininkas bajoras.

Pasveikęs, Morisas apsivedė su dabar turtingo plantatoriaus dukterimi gražiąja Luize. Jaunavedžiai tuoj po vestuvių išvyko į Europą pasivažinėti.

(Nukelta į 6 pusl.)

ĮVAIRŪS SKAITYMAI

ŠVENTASIS INDIJOS MIESTAS

Pasididžiuodami senovės romėnai mėgdavo sakyti: "Visi keliai veda į Romą." Vienas tų kelių atvedė krikščionybę, kuri Romą pradėjo vadinti šventu miestu. Tačiau krikščionybė nėra vienintelė tikyba pasaulyje, ir Roma nėra vienintelis šventas miestas.

Vadinamoje Vedantoje, kuri šiandien žavi Hollywoode susispietusius pašlijusius anglų imperijos rašytojus, kaip Huxley ir Isherwood, dėstoma įsitikinimai senos indusų tikybos, kurios šventu miestu laikoma Indijos Benares. Pirmu žvilgsniu šis miestas tolimas viskam lietuviškam, iki prisimename, kad Vedantos knygos parašytos sanskritu, kuris mėgstama skelbti artimiausiu mūsų kalbai.

Pagal indusų tikybinį įsivaizdinimą, šventoji Ganges upė prasideda dievo Sivos plaukuose, nors tikrenybėje geografai jos pradžią randa uoloje, aukščiausiame pasaulio kalnyne, Himalajuose. Ganges teka per 1,500 mylių ir vilgo labai derlingus žemės plotus, kurie dabar peni šimtą milijonų žemdirbių, o praeityje penėjo dabar jau palaidotus tūkstančius milijonų jų protėvių, tarp kurių buvo ir sanskritą vartojamų. Tie milijonai sukūrė apie savo upę—penėtoją tūkstančius pasakų, palyginimų, dainų ir patarlių. Upė penėjo, suteikdama tikrajai maitintojai žemei branginamą pavilgimą — vandenį. Per 5,000 metų Ganges virto šventa upė, ir šiandien visas būrys kunigų gyvena, pardavinėdami šventą Ganges vandenį po visą Indiją, kur gyveno 250 milijonų į šio vandens šventumą tikinčiųjų.

Gangės pakrantėse pirmus savo pamokslus sakė Gautama Budda, įkūrėjęs antros stipriausios tikybos Indijoje,—budizmo.

Šios šventos upės pakrantėje stovi Benarės, kurį indusai skelbia švenčiausiu pasaulio miestu, nes čia dievas Višna pasaulį sukūrė. Benares tiek senas, kad, rodos, visas tuoj pavirs į dulkes, nes dulkės, tai--- pirmas dalykas, kuris tiesiog apkloja keleivio drabužius ir veidą. Amerikos rašytojas Mark Twain sakė: Benares senesnis, negu istorija, visos pasakos ir padavimai. Galima sakyti, dvigubai senesnis ,negu viskas krūvon sudėjus." Dulkės, šutinnantis karštis ir purvas daro blogą įspūdį vakarų žmogui, žinančiam indusų įsitikinimus apie miesto šventumą. Nejau šventas turi būti dulkėtas ir purvinas?

Tačiau šis šventumas yra Benareso didžiausia ir, galima sakyti, vienintelė "pramonė," kaip Lietuvoje šidlava žymi būdavo savo atlaidais, ir niekuo kitu. Tiesa, mieste yra didžiausias indusų universitetas, kaštavęs 15 milijonų dolerių, bet daugiau negu 2,000 maldos namų (bažnyčių) mokslo įstaigą visai nustelbia. Be šių didelių bažnyčių, nesuskaitomi tūkstančiai visokių mažų kopiytėlių. Visą šį maldos namų tinklą aptarnauja 25 ar 30 tūkstančių visokios rūšies kunigų, vienuolių, vadinamų fakirų ir asetų. Prie jų, lygiai kaip šidlavoje apie tokis pats skaičius eigetų, raišų, akių ir kitokių paliegėlių. Apie šį miesto branduolį, paprastai, zuja šimtai tūkstančių "į atlaidus" atvykstančių maldininkų ir tūkstančiai visokių biznierių, kurie iš maldininkų antpiūdžio gyvena, kaip škaplierininkai Lietuvoje. Indusai tiki, kad numirti Benarese — tiesiai, be šviestyklos ar pragaro nužengti į kito gyvenimo rojų.

Sunku tikėti į šventojo miesto galią paveikti nepagydomą žmogaus įgimties piktumą, kai atvyksta traukinys į Kashi geležinkelio stotį. Kashi tai senoviškas Benareso vardas ir nežinia, ar jis turi ką bendro su lietuvišku žodžiu "košė," ar ne. Bet traukiniui stotyje sustojus, pasidaro tikra košė. Iš kimštinai prigrūstų vagonų veržiasi su bagažu lauk tūkstančiai tikybinių įkarščiu degančių maldininkų, o į vagonus, tokiu pat uolumu, veržiasi kiti tūkstančiai, kurie savo tikybinius reikalus atliko ir, turbūt, jau atvėso, bet, kurie po šutinančia Indijos saule traukinio belaukdami, vėl "įkaito," tačiau ne artimo meile, ar panašiais tikybiniais jausmais. Čia vienas, bagažą per langą įmetęs, bando per duris į vagoną įsiveržti, bet nei nejunta kaip ir jis, ir bagažas vėl ant krašto stoties cemento atsiduria. O čia visur lenda su savo prekėmis visų rūšių ir spalvų biznieriai, siūlydami virtinę indusų tikybai reikalingų simbolėlių, ar valgio ir gėrimo. O elgetų minia? Košė, tikra košė! Bet — minia tokį sambrūzdį turbūt myli, nes niekas niekados nebando tvarkos daryti. Niekas nepasiklausia, kažin kaip patinka šventojo miesto dievams karštas oras, įkaitintas keiksmais, kurių besigrūdžianti maldininkų minia jokiu būdu negaili.

Ką atvykę maldininkai veikia? Daugelis jų atvyksta tikslu šventame mieste mirti ir tiesiai nueiti į indusų dangaus karalystę. Visi bando apkeliauti visas mieste esamas bažnyčias, nors tokia kelionė reiškia išvaikščioti apie 40 mylių. Senesni, silpnesni ir ligonys kur nors krinta negyvi. Jų kūnus surenka, atveža ties šventosios upės krantu ir sudegina, o pelenus vėliau virš vandens išbarsto kad bangos nunešty į Indijos okeaną. Sveikieji kelionę atlikę ir visiems dievams pagarbą atidavę, grįžta į namus — kartais už tūkstančio mylių. Dieną ir naktį po Beneresą gaudžia visoki varpai, mušama bubnai, giedama psalmes ir maldas. Indusai tiki, kad karvė yra šventas gyvulys. Tokiu būdu šimtai sunykusių karvukių slankioja sykiu su maldininkais miesto gatvėmis, gula kur nori, ir krinta, kai paeiti nebegali.

Indijos žemė neišmaitina visų savo gyventojų. Tokiu būdu ne tik šventos žalmargės, bet ir patys indusai gyvena, taip sakant, amžiname bado ženkle. Maldininkų ir kunigų (nekalbant apie elgetas) minioje --- būrių būriai sudžiuvusių, sunykusių, išbadėjusių žmonių.

Indusų tikyba neturi vieno dievo. Sakoma, indusai garbina apie du milijonus visokių dievukų, nors yra didesni dievai, kurie susilaukia visų pagarbos, kaip Višna, Krišna, Ganeš, Kali, Siva. Tačiau, tikybinis jausmas begalo stiprus, nes neturtingas indusas visą gyvenimą dės skatiką prie skatiko, kad senatvėje kaip nors dasimuštų iki Benares ir čia, šventame mieste, mirti. Kiti savo skurdžius skatikėlius taupo šventam miestui aplankyti šventoje Ganges upėje išsimaudyti, ir vandens atsigerti.

Europiečiui nesuprantama indusо tikybiniai įsivaizdinimai, o kai kurie jais tiesiog papiktinanti. Tačiau tenka nusistebėti ir kartu atiduoti pagarbą stipriam ir nepalaužiamam indusо tikybiniui jausmui.

— Lietuvos pajūry auga usnys, kurių šaknys 40 pėdų ilgio.

Iš pirmojo pasaulinio karo

Vienas lietuvis, Amerikos kareivis, prisimena štai ką iš pirmojo pasaulinio karo. Sako, pulkas sustojo ties Bellevile ir gavo įsakymą sekantį rytą pereiti utėlių naikinimo pirtį, kuri tūnojo atvirame lauke. Kareiviai turėjo nusirengti ties pirtimi, surišti drabužius į ryšulį ir, prikabinus savo metalinį pažymėjimą palikti ties durimis aptarnautojams, kurie nuveždavo rūbus į tam tikrus pečius, ir ten kepindavo pora valandų. Nuogi kareiviai, po 50 grupėje, eidavo pirties tvarka. Kol pulkas perėjo, truko visas rytas, ir susidarė plinas laukas plikų vyrų, belaukiančių savo uniformų.

Netrukus, sako, lauko pakraščiais pradėjo atsirasti būreliai žiūrovų, daugiausia prancūzės moterys, kurios žolėje susėdusios, dairėsi. Kai kurios atsinešė valgyti, o viena senukė net kėdę ir kažką siuvinėti. Nuogas, kaip tik ką gimęs, lietuvis kareivis priėjo prie šitos senukės ir sako angliškai: "Po pietų 'kašeravos' kitą pulką, bet, aš, jūsų vietoje būdamas, nelaukčiau, nes, apžiūrėjus vieną tūkstantį nuogų vyrų, nieko naujo nerasite pas kitą tūkstantį."

"Comment?" senukė atsiliepė, mielai šypsodamasi.

MUSĖ IR JOS ŠEIMA

Pavasarį kiekviena musė padeda 120 kiaušinėlių, iš kurių išeina patinėlių ir pusė patelių. Po mėnesio šios 60 patelių sudeda po 120 kiaušinėlių, iš kurių išeina 7,200 musių. Taip toliau einant, jau rugsėjo mėnesį iš vienos musės turime 5 bilijonus 590 milijonų musių.

Kol žmogaus širdis sutvaksi du kartu, šviesos spindulys aplekia šešis kartus aplink žemės skritulį. Taigi su kiekvienu laikrodžio švytuoklės sutaksėjimu nuskrėja 130 tūkstančių mylių.

— Žmogaus plaukai kas mėnuo užauga pusę colio.

Trys gali išlaikyti paslaptį, jei du iš jų mirę.

Karaliaus vainikas neišgydo galvos nuo sopėjimo.

Žiogas linksmasis plevų šokėjas, turi 12,500 akučių.

Raitelis be galvos

(Atkelta iš 5 pusl.)

Bet Morisas per labai buvo pamilęs Taksaso gamtą, todėl nutarė sugrįžti iš Irlandijos į Leonos krantus. Greitu laiku jo namai pasidarė panašūs į didelę taurę, kurioje saldybė keitėsi vyno linksmybe. Arklidės buvo pilnos gražiausių arklių, kuriuos prižiūrėjo niekur nesitraukiąs senas Felimas. Plutonas vedė Florindą ir abu pasiliko tarnauti mylimiems ponams toliau. Visa širdimi prisirišęs prie Geraldų Zebas Stampas, neatsižadėjo ir savo mėgiamiausio medžioklės amato, kurio dėka niekados nepritrūkdavo jiems gardžios žvėrienos.

Geraldo namuose yra daug saulės ir laimės. Liūdnos praeities čia visai neminima. Kartais tik tarnai nuo ponų pasislėpę tyliai pasikužda apie pragėjusių dienų tragediją — apie baisųjį raitelį.

Ne pro šalį bus paminėjus ir apie Isadoros Cavarubio de los Lianos likimą. Miguelis Diazas padarė savo ir, pasaugojęs ją prerijoj, nušovė. Už tai liko nubaustas mirtimi.

(Pabaiga).

SIMONUI GUDUI 60 METŲ SUKAKUS

Aną dieną pas Jurgį Mažeiką, 13 Lintz Pl., Irvingtone, suėjo būrelis draugų, tikėdamiesi pasveikinti šeimininką, kuris neseniai grįžo iš Dėdės Samo kariuomenės. Tarnybos metu Mažeika daug patyrė: V-Dienoje, Normandijoj, iš jo pulko jis išliko gyvas dvyliktas...

Bepietaujant, visų nustebta, kai Čepreckienė atnešė dideli tortą su parašu "Happy Birthday Sammy" nes vienintelis Samuelis (arba Simonas) buvo Simonas Gudas. Pasirodo, tortas ir suėjimas laikytas kaip tik jam, nes balandžio 17 d. šiam energingam lietuviui patrijotui ištiesų, suėjo 60 metų.

Newarko apylinkės lietuviai p. Gudą gerai pažįsta, nes kur tik kada nors buvo sueiga Lietuvos reikalu, Simanas buvo jei ne pats stulpas, tai vienas plieninių ramsčių.

Gimęs tais pačiais metais, kai išėjo pirmasis Vienybės numeris, prieš 60 metų, Gudas atvyko Newarkan iš Pavidaujo kaimo, Eržvilko p-jos, 1905 metais. Ir tuojau išeina tautinėn veiklon, nes vadinamas Lietuvių Pasilinksminimo (Pleasure) klubas, prie kurio susispietė veiklus jaunimas, 1908 metais išrinko Gudą iždininku. Ano karo metu klubas nusilpo, bet iždininkas su iždu — ne. Keli likę klubo nariai laukia su tūkstantine — kada ją bus galima Lietuvos naudai išleisti.

Platesnėn dirvon p. Gudas išėjo kai Newarko parapija išrinko jį atstovu į Chicagos Lietuvių seimą 1919 metais. Čia buvo sugalvota Lietuvos Laisvės Varpas. Simanas visados buvo stiprių tautinių pažiūrų žmogus — toks tebėra ir dabar. Nuo 1923 metų jis vienas valdybos narių Newarko Lietuvių vas. 16-tos k-to, eidamas čia pirmininko, čia iždininko, čia kitas pareigas. Daug darbo p. Gudas padėjo ir visokiuose lietuvių šalpos komitetuose. Parapijos suėjimai taip pat be jo neapseina.

Dusyk Lietuvą aplankęs, jis pastebėjo keletą "neamerikoniškų" trūkumų, tačiau didžiavosi ir gyrė senos tėvynės pažangą. Pirmą kartą atlankęs 1928 metais, prez. Smetona p. Gudą apdovanojo Lietuvos Nepriklausomybės medaliu ir pasikalbėjo autobosų susisiekimo reikalais, kuriuos Simanas gerai supranta, nes daugiau 20 metų yra savininkas Kaunas Bus korporacijos, turinčios busų liniją So. Orange Ave., Newarke. Antrusyk (1930 m.) p. Gudas buvo vienas vadų Am. lietuvių ekskursijos Vytauto Didžiojo metais į Lietuvą.

Dariaus Girėno skridimas p. Gudą sudomino aviacija, kaip būdas išskelbti Lietuvos vardą pasauliui. Jis tapo garbės rėmėju Dariaus Girėno skridimo ir dirbo kiek galėdamas finansams sukelti. Bet daugiausia pastangų padėjo Vaitkaus skridimui. Lakūnas Vaitkus gyveno pas p. Gudą keletą savaičių pirm skridimo 1935 metais, o p. Gudienė net paruošė maisto kelionei.

Lietuviams brangu prisiminti p. Gudo nenuilstamos patriotinės pastangos, bet įdomu pabrėžti ir p. Gudo sėkmingas sukūrimas savo ekonominio pastovumo. Atvykęs, kaip daugelis mūsų, be kalbos iš Lietuvos kaimo, nemokėdamas amato, ar profesijos, šiandien p. Gudas gyvena, gražioje W. Cland sekcijoje, kaip kaimynas turtuoliui amerikiečiui, pas kurio tėvą Simanas prieš 40 metų dirbo, arklius prižiūrėdamas. Kai p. Gudas nusipirko "džitnį busą" ir su juo pradžioje daug vargo, ar laiko praleido, kai kurie pasišaipydavo. Dabar — kita pasaka.

Sėkmingai Amerikoje įsikūręs, p. Gudas nori kad jo tėvynė Lietuva eitų ne azijatiškų rusų, bet demokratiškų amerikiečių keliu. Jis tam ilgus metus dirbo, ir dar ilgai mano dirbti. Ilgiausių metų! R.

Stipruolis

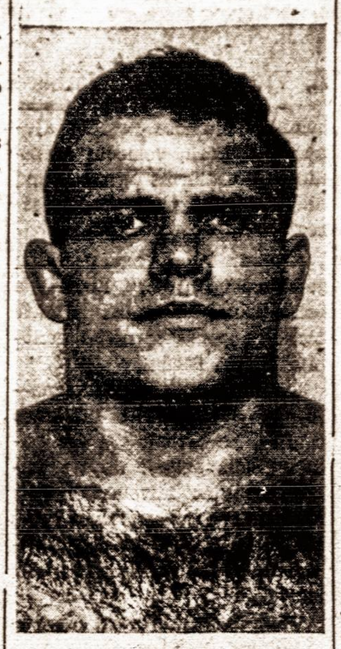

Jack Wancevich

Tai žinomo Kearny biznieriaus, Vienybės skaitytojo Vescevičiaus sūnus, stipruolis, imtininkas, kuris sporto reikalais nuolatos važinėja po Ameriką ir šiuo metu yra kažkur Kalifornijoje.

J. AKULIONIS
Sveikinimų atvirutės įvairioms progoms. Naujausi laikraščiai.
Vaisvandeniai ir saldainiai.
278 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.

ADOLFAS BRAZINSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.
Tel. ELizabeth 2-3187

MAISTO PREKYBA
J. BERZGELA
121 SCHUYLER AVENUE
KEARNY, N. J.

LITHUANIAN PRESS
Adelė Laukžemytė, vedėja
Atlieka įvairius spaudos darbus. Mėnesiniai kalendoriai, kortelė ir tikietai.
199 NEW YORK AVENUE,
Newark, N. J.

LIBERTY BAR
V. Staras ir J. Siess, sav.
112 VAN BUREN STREET
netoli Penn. stoties
NEWARK, N. J.

LOUIS GAUBAS ir SUNUS
Vestuvių ir dovanų žiedai.
Kryželiai, papuošalai moterims.
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
14 WILSON STREET
NEWARK, N. J.

PETRAS KURTINAITIS
Siuva drabužius iš geriausių medžiagų.
113 FERRY STREET
NEWARK, N. J.

JOHN PRAVILIONIS
FOOD MARKET
MĖSA IR GROCERIAI
Priima užsakymus telefonu.
107 ADAMS STREET
NEWARK, N. J.
Tel. Market 3-6082

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.

Normandie Cocktail Lounge
SAM MAGEE, savininkas
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

Kanapickas Kepykla
Lietuviška ir amerikoniška duona.
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

REGENT
Toy Shop
James J. Dirsie, sav.
28-30 Market Street
AMSTERDAM. N. Y.
Telefonas 2275

STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
kampas
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 96

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav
Važiuojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

Rupšio Restauranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM. N. Y.

Lietuviška Užeiga
IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus
ir pristato alų
91-93 Warwick Street Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5270

HOTEL EMBASSY
Veronika ir Petras Valašinai, savininkai
Atpigintos kainos žiemos metu—Atdara ištisus metus.
10 So. Michigan Avenue Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-0908

JURGIO KAMINSKO SŪNŲ DEPT. KRAUTUVĖ
MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ DRABUŽIAI
Visokeriopas namams įrengti reikmenys
KAYS DEPARTMENT STORE
152 FERRY STREET NEWARK, N. J.

T. WANCEVICH
TAVERN
123 SCHUYLER AVENUE KEARNY, N. J.
Tel. Kearny 2-6190

JOHN V. BALTRUKONIS
INSURANCE & REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
TEISINGAS, SĄŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS
81 FOREST ST., KEARNY, N. J.
Tel.: Kearny 2-3237.

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3249.

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Biblija, su 379 paveikslais	$2.25
Patarėjas Vyrams ir Moterims apie šeimyniską Gyvenimą bei Lyties Dalykus. Su paveikslais	$2.50
Raginis, Gražios pasakos	35c
Džian Bambos spyčiai ir ar žmogus pareina iš monkės	35c
Dainų Knyga, apie 110 dainų	75c
Ar Popiežius Yra Tikras Vietininkas Kristaus?	$1.50
Laimė ir Planetos	25c
Oficierius ir Kareivis	15c
Naujas Savizrolas, su paveiksl.	50c
Saulės Ritulys, su visų planetų paveikslais	40c
Detroite Lietuvių Byla už Mušt ynes už Dalinimą Nekatalikiškų Plakatų	35c
Gyvenimas Stepuko Raudonosio	35c
Celibatas, arba Nevedusių Kunigų Gyvenimas ir Darbai	30c
Duktė Marių, graži apysaka	25c
Duktė Gyvena Pūstynėje	25c
Burykla ir Burtininkas	35c
Velniškas Tiltas, Erodas Boba	35c
Raktas, atidaryk slaptybių duris, atrasi savo laimes, turtus ir slaptybes, nuo tavęs paslėptas	75c
Sapnas Marijos Alyvų Kalne	15c
Karvės Nauda ir Sūrių Padarymai	25c
Sapnų Knyga, su paveikslais, apdaryta	$1.25
Kapitonas Velnias, 400 pusl.	$1.25
Istorija Seno ir Naujo Istatymo, su paveikslais	25c
Paparčio Žiedas, kada ir kur ji galima sučiupti, o kai ji gausi, tai viską ant pasaulio žinosi	20c
Nedoras Žydas, įdomūs skaitymai	35c
Lengvas Būdas Išmokti Anglų kalbos be kito pagelbos	35c
Sveikata, Ligoniam. Aprašo apie 350 įvairių žolių, nuo kokių ligų jos yra ir kur galima gauti	25c
Virėja, knyga apie su 450 visokių gaspadinystės pamokinimų	$1.00
Grigorius, kuris buvo prirakytas ant salos per 17 metų, graži apysaka	25c
Pekla, su paveikslais, parodo kokioj vietoj randasi ir kaip kankina	30c
Stebuklingas Zerkolas	25c
Dvarinė Pana	25c
Keliautojai į Šv. Žemę, Jeruzolimą	25c
Grigo Kalėdos ir Seno Jaunikio Nusiminimai	30c
Trys Užkeiktos Karalaitės	25c
Geri Pamokinimai ir Juokų Vežimas	15c
Pinigai Galvažudžiai ir daug juokingų šposų	30c
ŽOLĖS ARBATOS FORMOJE	
Nuo Papučkų ant Burnos ir kitokių odos išbėrimų	$1.25
Nuo Veneriškų ir Vėžio Ligų	$1.25
Aukšto kraujo miltelėi 35c, 3 už	$1.00
Nervų ir nuo Sutukimo, po	35c
Inkstų, Kraujo Valytojas, po	60c
Nuo Kosulio, Kokliušo, Dusulio	60c
Vyriškumo Pataisymai	35c
Moterų Mėnesinių Reguliatorius	60c
Vidurių Liuosuotojas	60c
Išvarymui akmenėlių, kad nešlapinti lovoj, po	60c
Nuo užsisenėjusio kataro, Hay Fever	35c
Nuo nemalonaus kvapo	35c
Nuo surūgusio pilvo (heartburn)	35c
Nuo romatiškų sausgėlų	30c
Plaukų augintojas, prašalina pleiskanas	60c
Palangos Trejanka, stambios šaknys	60c
Nuo Cukrinės ligos (Diabetes)	35c
Mostis, nuo vėžio, niežulio, rožės, apdegimų, nubrūžijimų, įsidirtimų ir taip toliau	$2.25

M. ŽUKAITIS
333 Dean St., Spencerport, N. Y.

A. APIE BŪSIMĄ LIETUVĄ...

PARTIJOS ANT PARTIJŲ, O TOSE PARTIJOSE DAR PARTIJĖLĖS...

Štai dar viena priežastis, kuri daugeliui ir Lietuvoje savo laiku sukėlė nusivylimo demokratine santvarka — tai partijų daugybė. Kai labai daug partijų ir visos jos griebia už vadžių, tai demokratijos vežimo vairavimas darosi irgi sunkus ir nesklandus... Bet juk gi sakoma, jei bus bala, tai bus ir velnių... Kitaip tarus — jei bus demokratija, tai bus ir partijos... Mussolini, Hitleris buvo įvedę savo kraštuose tik vienos partijos valdymą, bet tik per griežtą prievartą, kuri buvo gana nemaloni. Šiandien dar tik Stalinas savo valdomuose kraštuose laiko vienos partijos viešpatavimo sistemą, bet ir tai labai žiaurios prievartos dėka. Kas iš to išeina, visi žinome. Ir Lietuvoje buvo bandyta, pusiau geruoju, prieiti prie tautos suorganizavimo į vieną partiją— ir čia nieko iš to neišėjo. Taigi jau pakankamai įsitikinta, jog geruoju į vieną partiją žmonės nesueis. Pagal Šv. Rašto pranašavimą, net ir po pasaulio galo žmonės būsią suskirstyti į dvi partijas — išganytų ir pasmerktųjų, tai ko jau norėti čia šioje žemėje vienos partijos! Gana, apie tai nebekalbėkime!

Bet gi vis vien, jei žinome, kad iš vienos partijos sumanymo niekas neišeina, tai taip pat neblogiau žinoma ir tai, kad didelis partijų skaičius irgi niekai: daugpartinė demokratija praktikoje pasirodo esanti netvarkinga, silpna, negalinti pateisinti į ją dedamų vilčių... Todėl reikia būsimajai Lietuvai ieškoti kokio nors vidurio kelio, kokio nors tokio susitvarkymo, kuris ir žmonių prigimčiai nebūtų priešingas, kuris ir laisvės per daug nevaržytų, bet kuris ir tvarką geriau užtikrintų, kuris leistų sukurti tikrai pajėgią ir tvarkingą demokratinę santvarką.

Tam tikslui, atrodo, būtų tinkamas tik toks būdas: politiškai veikliejі lietuvių tautos žmonės turėtų pasistengti sukurti būsimos Lietuvos tvarkymosi programas kiek galima platesnės apimties. Jau priėjome išvados, kad tokios visuotinos programos, kuri galėtų paskui save patraukti visiškai visą tautą, sukurti negalima, nes visiškai vienodos nuomonės visais klausimais visos tautos žmonės negali būti. Pažįstant Lietuvos žmones, galima numatyti, kad ir dvi programos daugumos jų dar negalėtų apimti, taip, kaip tai buvo ir dar dabar beveik tebėra Amerikoje.

Lietuvoje yra ryški srovė, kuri, kad ir lig šiol buvo arba ir dabar dirbtinai tebėra susiskaldžiusi atskiromis grupelėmis, vis dėlto galima pavadinti vienu bendru vardu — tai katalikų srovė, katalikų — politine prasme. Bet ji neapima ne tik tų, kurie nėra katalikais. Yra net ir gana religingų lietuvių, kurie kitais sumetimais nesutinka su politine katalikų programa.

Iš kitos pusės — Lietuvoje yra socialistinės krypties žmonių. Nekalbame čia apie komunistų "socializmą." Skaitome, kad jie iš būsimos Lietuvos gyvenimo jau yra iš anksto išsibraukę. Kalbame čia apie tuos, kurie tiki vakarietiško socializmo mokslu, arba bent jam iš dalies simpatizuoja. Ar po dabartinio susidūrimo su sukakikatūrintu socializmu, (kurį komunistai vadina vieninteliu tikru socializmu), nepasireikš didesnis atšalimas bet kokiam socializmui, sunku pasakyti. Bet reikia manyti, kad šios idėjos šalininkų būsimojoj Lietuvoj mažiau ar daugiau galės būti. Reikėtų tik linkėti, kad tos srovės veikliėji žmonės sugebėtų sukurti tokią Lietuvos socialistų partijos programą, kuri suburtų apie save visus tos linkmės žmones, kad nebebūtų socialdemokratų, socialistų liaudininkų demokratų, socialistų-radikalų, pažangiųjų socialistų, nepriklausomųjų socialistų, tautinių socialistų ir dar kokių nors... To paties reikėtų linkėti ir katalikų srovei, kad ji sudarytų savo programą jungiančią visus savo žmones, kad ji nesiblaškytų į daugelį visokių "Ūkininkų Sąjungų," "Darbo Federacijų" ir t.t. Tada bent būtų aišku: čia katalikai, čia socialistai...

Bet į tas dvi sroves visi Lietuvos žmonės dar negalėtų būti patraukti. Liktų dar nemažas tarpas, kurį reikėtų irgi sujungti, jei galima, apie vieną programą.

Dr. K. Vingėla.

ĮSPŪDŽIAI IŠ NAUJOSIOS ANGLIJOS

atkelta iš 3 pusl.

tverdavo, kai pievelėse rasdavo ištuštintą pantukę, bet kiek džiaugsmo jis pareikšdavo, kada pakrūmiuose rasdavo besimeilikaujančius, arba jų meilikavimosi pėdsakus.. "Some body had a good time:" sakydavo senukas.

Ne vien šis praturtėjęs iš batų pramonės Montello miestelyje. Čia jų buvo yra ir bus daug. Tai batų pramonės miestas. Depresijos metais viena didžiulė įmonė užsidarė. Savininkai įmonės triobėsius pardavė nugriovimui. Tačiau lietuviai, besirūpinę savo ateitimi, tuos trobesius atpirko ir paskui pardavė kitam, norinčiam tą pramonės šaką testi. Kaip gaila, kad jie patys nesusitarė, neįsteigė kooperacijos. Šiandien patys lietuviai turėtų savo įmonę.

Svetingi ir rūpestingi čia lietuviai. Tik besikalbant su Vincu Zinkevičium, jis tuoj ir pareiškė: "reikia svečią iš Vienybės pavaišinti." Pasakyta —padaryta. Sekmadienio vakare ir sėdėjo su manim būrys lietuvių iš Montello, Norwoodo ir kitur. Kalbos, vaišės, sveikinimai ir pasiryžimai. O kaip paprastai, valgiais pasirūpino Vincas Zinkevičius. Gėrimų rasta vietoje, nes ši Vienybės atstovui pagerbti vakarienė buvo Sandaros klube. Vakarui pirmininkavo Sandaros klubo pirmininkas Ad. Biekša. Vakarienės paruošimui daug prisidėjo Jonas Rizelis. Kalbas pasakė Vincas Zinkevičius, C. P. Jurgeliūnas, Al. Strumskis, norwodietis Versecckas ir kiti. Jurgeliūnas nepasigailėjo ir pabarti Vienybės — kam ši eina su Misija, o ne su Amerikos Lietuvių Taryba. Tačiau bendra nuotaika buvo džiugi, ir visi nuoširdžiai pakalbėjo Lietuvos reikalais, pagerbdami kuklios lietuviškos spaudos atstovą. Sumetę po vieną kitą dolerį ir atskaitę išlaidas, dar 13 dolerių padovanojo Vienybės Namų Fondui.

Buvo gailu skirtis su nuoširdžiais lietuviais, kurių tarpe tokie kaip abu Šarkiai, taip gražiai užaugintę, vaikus, išmokslinę, arba Adomas Jazukevičius, tik grįžęs iš ligoninės, laikrodininkas Strumskis ir kiti.

Išvykdamas dar sustojau (ir ne klube), bet Ykasalos saliūne. Tai du tokie privatūs užeigos namai Montello mieste. Šis vyras, kaip ir visi kiti pradėjo batų dirbtuvėje. Jau 25 metai biznyje. Buvo maisto prekyboje. Dabar saliūne. Jis taip pat dzūkas, kaip daugelis šio lietuviško kaimelio gyventojų.

Ir taip kelionė traukė atgal į New Yorką. Buvo gaila atsisveikinti su ta mažute lietuviška kolonija, lietuvišku kaimeliu, kur gyvena, dirba ir Lietuvos reikalais jautriai rūpinasi gausus būrys lietuvių.

CONNECTICUT
LIETUVIŲ CENTRAS

Viename kitame Amerikos didesniame mieste randi lietuvi, atkeliavusį iš Waterburio. Mane ir dabar stebina, kodėl iš čia lietuviai važiavo į kitur, bet nei vienas iš Waterburio išvažiavęs jo nepamiršta, o tai pirmena su pasididžiavimu. Ir kaip nesididžiuos kiekvienas gyvenęs tame lietuviškame Waterburyje, kai tai tikrai yra Connecticut lietuvių centras. Ir Waterburio lietuvių gyvenimas turi įtakos ne tik į lietuvių gyvenimą visoje valstybėje, bet jie daug sveria vietos politiką ir ūkį. Su lietuviais čia tvirtai skaitomasi. Jie čia įtakingi.

K. STRIKULIS VĖL NAMIE

Atvažiavęs į Waterburį, turi žmogus patekti į Bank St., tą gatvę, kurioje lietuviai daugiausia turi savo biznius. Sustojus centre, negali pralenkti Kazio Strikulio. O juo labiau jis buvo malonu dabar sutikti jis pailsėjęs, įdegęs saule Floridoje, iš kurios neseniai grįžo. Ir nuotaika pailsėjusio žmogaus gera. Kazys Strikulis džiaugiasi, kad saulėtoje Floridoje tiek daug lietuvių įsikūrė savo biznyje, turi įsigijęs sodus, namus. O Vasario 16-tos minėjimas, apie kurį buvo rašyta Vienybėje, tikrai padarė visiems gražų įspūdį. Kazys Strikulis grįžo prie savo biznio, o jam dabar kurkas lengviau, nes ir sūnus Stasys, grįžęs iš kariuomenės, jam daug padeda.

NAUJAME BIZNYJE

Waterburiečiai ir apylinkės gyventojai gerai pažįsta Petrą P. Palapį, kuris ilgus metus laikė taverną, restoraną, rūkalų ir popierio prekybą, o dabar atidarė degtinės krautuvę. Bet jis nuo savo senos vietos toli nesikrausto, čia jo restoranas, čia rūkalų prekyba, o degtinės parduotuvę atidarė toje pat vietoje, kurioje laikė ir tavernę. Senas biznierius nori kiek pailsėti, esą degtinės parduotuvėje bus kiek lengviau. Taip nutaręs ir įsikūrė naujame biznyje.

NE TIK GELEŽĮ...
BET IR DEGTINĘ

Kai įžengiau į Motiejaus Verbylos degtinės parduotuvę, tuoj pagalvojau, kad šis vyras turi kur gerai pasislėpti nuo vasaros karščių. Mat, kalnuotame Waterburyje jo degtinės parduotuvė kiek suleista į pogrindį, tad nuo vasaros karščių geresnės slėptuvės ir nerasi. Sėdi Motiejus Verbyla, varto tik ką atėjusią Vienybę, o čia jį sveikina Vienybės atstovas.

Ilgai mudviem neteko kalbėti, kad radus bendrą kalbą, bendrus lietuvių tautos rūpesčius. Motiejus seniai išvažiavo iš Lietuvos. Į Ameriką atvažiavo šio šimtmečio pradžioje. Vie nuolika metų dirbo fabrikuose, bet 1912 m. atidarė saliūną. Jį laikė iki sausmečio arba prohicijos. Prasidėjus degtinės draudimui, Motiejus pasuko į kitą biznį — geležinių daiktų namams (Hardware Store). Sausmečiui pasibaigus, jis vėl grįžo į gėrimų prekybą, bet jau saliūno nemėgino, o atidarė likerių parduotuvę. Taip dabar ir turi du biznius.

Motiejus Verbyla gimęs Gražiškių parap., Vilkaviškio aps. Vedė Antaniną Vailioniūtę iš Seinų apskr. Jie užaugino sūnų Viktorą, kuris dabar ir tvarko geležinių daiktų krautuvę. Viktoras ilgesnį laiką tarnavo armijoje ir kelius metus buvo Europos frontuose.

Šis senas waterburietis ir ameriiketis nuosekliai seka Lietuvos gyvenimą, giliai supranta dabarties didelę lietuvių tautos tragediją.

EINA SAVO VYRO PĖDOMIS

Stephania Mažaikienė pradėjo eiti laidotuvių vedėjos pareigas. Vienybėje buvo rašyta apie netikėtą jos vyro mirtį. Ji liko našlė su dviem vaikučiais — sūnumi ir dukrele. Liko jai puikiai įrengta koplyčia. Našlė turėjo daug rūpesčių, galvosukio kas daryti. Tačiau ji, eidama gyvenimo kelią su vyru, gerai susipažino ir su jo, kaip laidotuvių direktoriaus, pareigomis. Tad nedaug truko jai šiam darbui pasiruošti. Balzamavimui ji pašaukia žmogų, o laidotuvėmis rūpinasi pati. Ji savo moteriška širdimi kiekvieną širdingai nelaimėje užjaučia ir paguodžia. Ir taip ji eina savo vyro pėdomis, augina sūnų ir dūkrelę ir plačiai dalyvauja lietuviškame judėjime.

DR. VILEISIS
KALNUS VERČIA

Būdamas Waterbury negali praleisti progos nepasimatęs su dr. Petru Vileišiu. Tuo naujakuriu, bet stipriu naujakuriu Amerikoje. Jis, kaip ir visada, geroje nuotaikoje, tik skuba ir skuba biznio šaukiamas. Jo biznis tarpininkavimas — namų pirkimu ir pardavimu. Šioje srityje jis toli pažengęs, jis pažįstamas plačiuose sluoksniuose. Jam biznis, kaip ir daugelis žino — sekasi. Kame to pasisekimo paslaptis — sunku pasakyti, bet biznio sekmei jis turi daug duomenų: jis moka daug kalbų, su žmonėmis malonus, energingas ir sumanus, kaip visi geri lietuvių tautai žinomi Vileišiai. Aplankiau ir jo namus. Jis gyvena atokiau nuo miesto. Jo rezidenciją supa kelių akerių kalnuotas miško plotas. Namus Vileišiai jau puikiai sutvarkė, dabar tvarkomasi aplinkui namus. Didžiulis buldozeris verčia kelmus ir milžiniškus akmenis. Taiso naują, lygų sodą, teniso aikštelę ir kitus poilsiui paunksnius. Graži aplinka, puikiai ją ir tvarko tik neseniai atvažiavęs lietuviškas protas.

IŠLAIKYKIME SAVO SPAUDĄ
SAKO PETRAS KRUGELIS

Kada tik užeisi pas Petrą Krugelį, jo didžiuliame gėrimų sandėlyje, visada išgirsti ką naujo, pasitariančio. Jo stalas visada apkrautas laikraščiais. Painformuotas jis visada ir visais reikalais. "Gerai, kad krutate, dirbate, kad Waterburio neužmirštate"— pačioj pasikalbėjimo pradžioj pareiškė Petras Krugelis. Akivaizdoje šios tautos tragedijos — sako Petras Krugelis, — mes turime visomis jėgomis išlaikyti lietuvišką spaudą. O Lietuvos išlaisvinimo valanda ateis! Tvirtu įsitikinimu kalba šis taurus lietuvis.

KITATAUČIAI GERBIA
CONNECTICUT LIETUVIUS

Connecticut valstybėje lietuviai daug ko perka pas kitataučius, su jais turi daug reikalų, vis buvo įdomu žinoti jų nuomonę apie lietuvius. Štai, užeinu Waterburyje į Connecticut Lumber Co., susitinku su tos Kompanijos vedėju R. J. Tremaglio. Jis sako, kad jau dešimtys metų jis turi reikalų su lietuviais ir džiaugiasi turėjęs progos užmegzti santykius, lietuviai esą darbštūs ir teisingi žmonės. Jo bendrovė daug lietuviams statė namų, daug medžiagos jiems pardavė, bet jis vis su pasisekimu varė su lietuviais biznį, nes niekad neturėjo jokių nesusipratimų.

Raginama rinkti lietuviška tautosaka

Buvęs Lietuvių Tautosakos Archyvo vedėjas dr. J. Balys lietuvių tremtinių spaudoje parašė atsišaukimą, ragindamas rinkti lietuvišką tautosaką. Dr. Balys, jų sutvarkęs, dės pastangas atspausdinti.

Lietuviško meno kursai Freiburge

Freiburge ir Br. Badeno srityje, Vokietijoje veika šie lietuvių kursai: 1) skulptūros, 2) meno, 3) audinių studijos su paišyba, pagal taikomosios dailės instituto programą. Profesūra ir studentai patalpinti UNRRA išlaikomame bendrabutyje.

Lietuviškos dainos per Hamburgo radiją

Haffkrugo lietuvių stovyklos choras, muz. V. Banaičio diriguojamas, pakviestas Hamburgo radijofono. Lubecke įdainavo 10 lietuviškų dainų į plokšteles. Šios dainos buvo transliuojamos per vokiečių radiją.

Detroito liet. dienos

Lietuviškos spaudos paroda Vokietijoje

Neseniai Memmingeno apylinkės lietuviai Fliegerhorsto stovykloje surengė lietuviškosios spaudos parodą. Šioje parodoje buvo taip pat Aušros egzempliorių ir vokiečių metu ėjusi Lietuvoje pogrindžio spauda.

— Šiuo metu Vakarų Europos universitetuose studijuoja 2,600 lietuvių studentų.

Viena bėda — ne bėda...

ŠVEDŲ ATSAKYMAS DR. EICHFUSUI

Dr. Eichfus, pagarsėjęs baltiečių išdavimo byloj, kaip pasyvaus pasipriešinimo ir bado streiko vadas, švedų išduotas su 150 kitų baltiečių (buv. vokiečių kareivių) papylė, nugabentas į Maskvą, visą eilę kaltinimų švedų vyriausybei. Savo pranešime per radiją dr. Eichfus tarp kita pasakė, kad švedų valdžios organai visą laiką juos baugino baisenybėmis, kurios jų laukia Rusijoje, kad švedų valdžia leido tikriesiems karo nusikaltėliams pabėgti iš Švedijos į anglų zoną Vokietijoje, kad švedų karininkai patarę paskelbti bado streiką ir privedė kai kuriuos prie to, kad keletas net nusižudė. Švedų vyriausybė, norėdama parodyti, kad ji rimtai priima betkokius propagandinius melus iš Maskvos, buvo paskyrusi atitinkamą komisiją mestiems kaltinimams ištirti. Tyrinėjimo išdavoj švedų valdžios organai paskelbė, kad visi dr. Eichfuso mesti kaltinimai buvo nepagrįsti ir melagingi.

Derybos tarp britų valdžios misijos ir Indijos atstovų nutrūko, nes indusai su musulmonais negalėjo susitarti dėl nepriklausomybės.

MARGUTIS

Skaitykite Margutį, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą.

Eina du kartu į mėnesį.

KAINA METAMS $2.00.

Prisiųskite 10 centų pašto ženklais, gausite vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION

TURTAS $17,000,000.00—ATSARGOS FONDAS $1,500,000.00

GALITE TAUPYTI PER PAŠTĄ

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

4193 ARCHER AVE. CHICAGO, ILL.

Office hours daily: 9 A. M. to 4 P. M. — Wednesdays: 9. A. M. to 12 P. M. — Thursdays: 9 A. M. to 8 P. M.

Telefonas VIRginia 1141

SCHOLES BAKING INC.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

532 Grand Street, Brooklyn, N. Y

Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.

Tel.EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai šiuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Grįžo iš Tokijo maj. A. Gražulis

Neseniai grįžo iš Tokijo, garbingai paleistas iš karo tarnybos, majoras Albertas Gražulis, Vienybės skaitytojų, maspethiečių, Juozo ir Viktorijos Gražulių sūnus. Majoras Gražulis karinėje tarnyboje išbuvo apie 4 metus.

Pas vienybiečius

Šiomis dienomis man teko už eiti pas seną biznierių J. Stulgaitį, turintį maisto krautuvę, 629 Linwood St. Jis niekada neišleidžia Vienybės agento, neįteikęs aukos savo laikraščiui. Ir šį kartą J. Stulgaitis, be prenumeratos, dar paaukojo du dolerius Vienybės Namų Fondui.

Yra ir daugiau vienybiečių, kuriems rūpi laikraščio reikalai. Pavyzdžiui, Kirvelis, 24 Sheridan Ave. Šie seni Vienybės skaitytojai taip pat sumokėjo ne tik prenumeratą, bet ir pora dolerių Namų Fondui paaukojo. Be to, Kirvelienė pareiškė, kad, jos manymu, Vienybė turėtų būti kiekvieno lietuvio namuose.

Aš aplankiau ir Urbanavičius, gyvenančius 143 Starr St. Juozas Urbanavičius pareiškė, skaitąs Vienybę jau 24 metai. Jis, sumokėdamas savo prenumeratą, taip pat įteikė dviejų dolerių auką. Jis, mat, žino, kad Vienybė nemokamai siunčia daugeliui tremtinių Europoje.

Aš aplankiau Juozą Sabulį ir kitus Vienybės skaitytojus Brooklyne. Visi jie pamokėjo prenumeratą, įteikdami didesnę ar mažesnę auką savo laikraščiui. Daugelis jų prašė neskelbti pavardžių. Visiems jiems, Vienybės vardu, tariu nuoširdų ačiū.

J. Krunklys

Varduvių puota

Praeitą šeštadienio vakarą, Tautininkų Klube, įvyko šeimyninio pobūdžio Stasių vardadienio pokylis T. Klubo šeimininkui Stasiui Volskiui pagerbti. Visi pokylio dalyviai buvo artimi T. Klubo veikiai, todėl ir visas vakaras praėjo jaukioje nuotaikoje. T. Klubo pirm. atidarė vakaro programą ir pavedė tolesnį programo vedimą Kost. Lesevičiui. Stasiui Volskiui visi linkėjo ir toliau nepaliisti darbuotis. Ilgesnes kalbas pasakė — Juozas Ginkus ir Jonas Baltus. Didžiuma vakaro dalyvių užsisakė vietas Tautininko Klubo rengiamam išvažiavimui busu birželio 2 d. į Coram, L. I.

Grįžo iš laivyno

Neseniai grįžo namo, garbingai paleistas iš laivyno tarnybos, Vienybės skaitytojų brooklyniečių, Drevišių sūnus Aleksandras. Kadangi jis yra mokęsis spaustuvės amato, todėl ir mano dirbti šioje srityje.

Naujas daktaras

Albinas Gedaravičius

Jau seniau Vienybėje buvo rašyta, kad mūsų skaitytojų brooklyniečių Vinco ir Onos Gedaravičių sūnus Albinas baigė medicinos mokslą ir gavo daktaro laipsnį. Šiomis dienomis dr. Albinas Gedaravičius išvyko į Floridą.

Maspetho žinios

Balandžio 13 d. Maspetho Lietuvių Piliečių Klubo salėj, 60-39 56 Drive, Maspethe, įvyko Liet. Auditorijos B-vės seimas.

Dalyvių buvo virš šimto.

Svarbiausias nutarimas buvo toks, kad pradedant 1946 m. liepos 1 d., šėrininkams bus mokama po 2% į metus.

Pastačius savo namus, šėrininkams bus mokama 5 ir 6%, taip pat ir pirmas morgičius.

Šėrų seime parduota 26. Tikimasi, kad lietuviai rems bendrovę dabar, nutarus mokėti nuošimčius.

Balandžio 27 d. Lietuvių Piliečių Klubas savo salėj buvo surengęs margučių balių.

Publikos buvo prisirinkusi pilna salė.

Dovanas už gražiausius margučius laimėjo Ona Radzevičienė ir Ignas Pažūsis.

Daugiausiai pasidarbavo Ig. Pažūsis, V. Grigas, Alb. Šmagoris, Ad. Čepulis ir K. Mesk.

Sėkminga Auditorijos vakarienė Maspethe

Gegužės 11 d., parapijos salėje, 64-16 56 Drive, Maspeth, N. Y. įvyko Liet. Aud. B-vės metinė vakarienė, kur dalyvavo virš 200 žmonių.

Vakaro vedėju buvo bendrovės pirmininkas Petras J. Šlapikas.

Dalyvavo ir kalbas pasakė sekanti: Brooklyno Lietuvių Piliečių Klubo pirm. Kreivėnas ir to klubo vedėjas J. Zakarauskas, Lietuvių Atletų Klubo — J. Petersonas, Lietuvių Piliečių Klubo Maspethe — adv. S. Bredes ir T. Pollackas. Moterų Sąjungos 30 kp. pirm. P. Kivitienė, Maspetho Liet. Klubo Moterų skyriaus pirm. M. Tamašauskienė, Lietuvių Tautininkų Klubo — J. Narvydas, Maspetho Lietuvių parapijos klebonas kun. J. Balkūnas, siuvėjų delegatas J. Buivydas, Lietuvių Demokratų Klubo pirm. J. Gagas, Bendrovės ižd. F. Yocis ir fin. sekr. Ant. Rozmiras.

Visi kalbėtojai pritarė bendrovės tikslui pastatyti savo namus Maspethe.

Svarbiausi šėrų pirkėjai buvo S. Meškienė už $500.00, Antanas Girnius ir T. Pollackas po $200.00 ir L.P. K. Moterų skyrius už $200.00

Aukos R. Kryžiui

Surinkta nuo kovo 11 d. iki balandžio 23 d. $822.96, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo štabo aukos $26.00, Brooklyno Tautininkų Klubas $11.00, J. Garšvienės surinkta $18.00, Ievos Baltuvienės surinkta 3.00. Iš viso Lietuvių Komitetas Amerikos Raudonajam Kryžiui 1946 m. vajuje surinko $880.96.

Kostancija Barkauskienė ieško savo vyro Barkausko, su kuriuo ji išsiskyrė karo pabaigoje Vokietijoje. Žinantieji apie ji, maloniai prašomi pranešti jai, gyvenančiai su 12 metų dukteria Danijoje, šiuo adresu: K. Barkauskienė, Litausche Lejren, Block 10 Stub. 9., Nymindegab, Danmark.

Įdomus pobuvis

Newark, N. J. Čia gražiai veikia lietuvių demokratų klubas, kuris laiko kas mėnesis gausius susirinkimus ir svarbesniais politiniais momentais aktingai pasireiškia. Gegužės 8 d. buvo ypatingai įdomus šio klubo susirinkimas. Mat, po susirinkimo, prie užkandžių ir gėrimų, pagerbti varduvininkai — tai Sv. Jurgio draugijos pirmininkas Stasys Augūnas ir žymus, nors jaunas, vietos veikėjas Stasys Pocius. O besivaišinant, besikalbant paaiškėjo, kad tos vaišės atitiko ir išleistuvėms. Susirinkime dalyvavęs J. V. Valickas išvyksta į Massachusetts valstybę atsakomingam darbui tekstilės pramonėje. Tad kalbų ir linkėjimų netrūko.

Apie savo iškeliavimą iš Newarko narys J. V. Valickas prisipažino, kai jis buvo pakviestas pasakyti kalbą. Sužinoję apie jo išvykimą visi apgailestavo to nežinoję, o būtų suruošę didesnes išleistuves šiam gyvam visuomeninkui. Valickas savo kalboje nušvietė sunkią lietuvių pabėgėlių būklę ir susirinkusieji, jo paraginti, sudėjo 27 dolerius sušelpti vieną pabėgėlį Švedijoje.

Atvyko iš Europos

Šiomis dienomis iš Europos atvyko dar trejetas Lietuvos tremtinių iš Europos. Neseniai iš Belgijos atvyko p. Jalinskas su žmona. Juodu laikinai apsigyveno Brooklyne.

Padėka

Philadelphijos Vaidelyčių grupės vardu, reiškiu savo nuoširdžią padėką Steponui ir Valentinai Minkams, Lietuvių Radijo programos vedėjams, kurie mums, nuvykus į Bostoną, į jų koncertą, parodė tiek daug gilaus draugiškumo, svetingumo ir vaišingumo.

L. Stilsonaitė-Antanavičienė

Vaidelytės

Philadelphijos Vaidelyčių šokėjų grupė, Lillijos Stilsonaitės Antanavičienės, vadovaujama labai gerai pasirodė Boston, Mass. balandžio 28 d. S. Minkaus radijo programos koncerte, nežiūrint to, kad jom reikėjo keliauti tolimą kelią su bosais ir gerokai nuvargti. Jaunos, energingos, mergaitės, pasišventusios dirbti lietuvių visuomenės labui, yra vertos pagarbos kaip jos pačios, taip ir jų tėveliai. Jos visuomet pasirodo gražiai ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių tarpe, su tautiniais šokiais ir kostiumais, tai yra labai svarbu šiuo momentu, kuomet Lietuva yra svetimų pavergta.

Vaidelytės yra pakviestos šokti Cleveland, Ohio. Tautų Festivale ir be to, Cambridge, Mass. Harvard universitete.

Reikalingas siuvėjas

Didelei vyriškų rūbų siuvyklai reikalingas siuvėjas, mokantis visus rankų darbus ir galintis dirbti visoje siuvykloje rankų darbus, būti generaliniu siuvėju Šis darbas labai gerai apmokamas ir yra pastovus, nuolatinis. Kreipkitės—

PETRAS ATKOČAITIS IR SŪNUS
456 Johnson Aveenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-0320

LICENSES

Beer, Wine, Liquor WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 19166 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 954 — Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

PETER DELL ELBA
954 — Broadway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1519 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1707 Sheepshead Bay Rd., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JOHN FREEZA
1707 Sheepshead Bay Rd., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8819 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 328 Union Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ANTHONY ROGERS
328 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1746 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1221 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MARCELLA V. HESTERBERG
1221 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1714 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3521 Quentin Road, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MARGARET M. HAMILL
3521 Quentin Rd., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1691 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4416 — 4th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

VINCENT JOHN DALTON
4416 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5085 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 229 Smith Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NICK TORTORELLO
229 Smith St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5068 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 554 DeKalb Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

KNOSEK RESTAURANT, INC.
554 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1924 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 787 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

SALVATORE ABBRACIAMENTO
787 Liberty Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1808 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 104B-106 Meserole Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JOHN HENRY JORDON
Tim's Tavern
104B-106 Meserole Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1703 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 654 Jamaica Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EDWARD DOERR
654 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1493 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 917 DeKalb Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PAUL KATZ
917 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1680 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 537 — 86th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EDWARD H. SAUNDERS
537 — 86th St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8789 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 168 Schenectady Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EDWARD R. & WALTER J. BUTTERLY
Walt & Eddie's Rest.
168 Schenectady Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 19317 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 111 Atlantic Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ANTHONY PHILLIPS
111 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 875 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Bevergae Control Law at 274 Nostrand Ave & 83 Kosciusko St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

FRANK N. NICHOLAS G.
& MICHAEL J. PIEZZO
(Pizzeria)
274 Nostrand Ave.,
83 Kosciusko St., Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui
su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.,
Šventadieniais susitarus

BROADWAY FOOD SHOP CAFETERIA
JOE. WITOWICH, sav.
Geriausia valgykla visoje apylinkėje
Pas mus gaunama geriausia sriuba
STEIKAI, VIŠTIENA IR KITOKIE
ŠVARIAI GAMINAMI VALGIAI
Mes paruošiame viską, kas tik reikalinga vestuvėms, bankietams ir kitokiems pokyliams
Mes suteikiame savo patarnavimą ne tik virtuvėje, bet ir prie stalų
KREIPKITĖS — BŪSITE PATENKINTI.
139 Broadway (prie Bedford Ave.) Brooklyn, N. Y.
Evergreen 4-9505

Smagiausia Juokų Filma
Su Muzika!
Tikrai Linksma Komedija
BING CROSBY BOB HOPE
DOROTHY LAMOUR
"ROAD TO UTOPIA"
Ir techni-spalvis muzikalis dalykėlis
"NAUGHTY NANETTE"
BROOKLYN FLATBUSH IR
PARAMOUNT DeKALB AVES.

KOLEGIJOS, BIZNIO AR AMATO MOKYKLOS KURSAS JUMS
SU
APMOKĖJIMU
LĖŠŲ

Taip, už mokslą iki $500 per paprastus mokyklinius metus apmokamma už 48 mėn. kolegijos, biznio ar amato mokyklos. Jūs taip pat gaunat $65 mėnesyj gyvenimo lėšom—$90, jeigu jūs turite ką užlaikyt. Ši proga atvira, po paledimo, vyrams vrš 18 (su tėvų sutikimu 17) metų vyrams, kurie stoja 3 metam į naują Reguliarę Armiją pirm 1946, spalių 6. Gaukit VISUS faktus jūsų U. S. Armijos Rekrutavimo Stotyje.
271 WASHINGTON ST., BROOKLYN, N. Y.

DUCHESS CAFE
BROLIŲ KLIMŲ KAVINĖ
VIENA IŠ PUIKIAUSIŲ PAJŪRYJE
51 E. Park Ave., Long Beach, N. Y.
Įvairiausios ir geriausios rūšies gėrimai ir maistas
Kiekvieną vakarą šokiai
grojant geram orkestrui.
Tel.: Long Beach 820.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

TARZANAS IR TARZELĖ — Edgar Rice Burroughs.

Senasis bezdžionių vadas Guja, kuris tą naktį nemiegojo, suprato, kad tai Tarzanas šaukiasi pagalbos. Dabar jam rūpėjo, ar kitos bezdžionės taip pat girdi šį baltojo milžino šauksmą.

O tuo tarpu kita karinga bezdžionė, taip pat išgirdusi desperatišką Tarzano šaukimą, bėgo savo artimųjų linkui, garsiai sau šaukdama: "Tai Tarzanas!" Vadinas, Tarzano šauksmaspasiekė bezdžiones.

Viena po kito karingosios bezdžionės pradėjo skubiai leistis iš medžių. Jos pasiruošusios kovoti arba mirti dėl Tarzano. Viena iš jų net garsiai sušuko: "Mes ateiname!" Bet tai buvo perankstyvas džiaugsmas.

Iš atsiliepusios bezdžionės balso Tarzanas galėjo spręsti, kaip toli jos yra nuo šios vietos. Jis suprato, kad kol bezdžionės į šią vietą atvyks ,gali būti pervėlu. Butavai gali būti jau baigę savo žiaurią ekzekuciją.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery